

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 13. V aastakäik

1. juulil 1930. a.

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:		Toimetus:	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45	1/1 lhk. . .	kr. 40.00
Poolaastas . .	" 1.50	Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35	1/2 " . . .	" 22.00
Välismaale . .	" 5.00	Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval	1/4 " . . .	" 12.00
Poolaastas . .	" 3.00	12—2 p. l.		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Vangimajade tööstus kui võistleja eratööstusele. III Balti riikide majanduskonverents Kaunases. Ameerika Ühisriikide majandus 1930. a. I veerandil. Balti ja rahvusvahelise laevaomanikkude ühingu tänavune konverents. Kuidas hõltsid oma äri tulusid deklareerib. Kaubandus-tööstuskoja Teataja kirjavahetus. Koja teateid. Koja 10. istungjärk. Koja nõukogu koosolekult. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välisböörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Vangimajade tööstus kui võistleja eratööstusele.

Mitmel puhul on olnud seltskonnas ja aja- kirjanduses nurinat vangimajade tööstuse kohta, nagu sünnitaks viimane oma soodustatud olukorra tõttu eratööstuse tegutsemisele ja arenemisele suuremaid takistusi ja aitaks kaasa tööpuuduse kriisi süvenemisele vabal turul. Mõnelgi puhul on see küsimus kerkinud üles tööstus- ja omavalitsusringides ja kutsunud välja vastavate märkujärjade esitamise vabariigi valitsusele.

Käesoleva artikli sihiks on selgitada, 1) kui võrra põhjendatud on nurin ja etteheited vangimajade tööstuse soodustuste kohta ja 2) välja minnes üldhuvide seisukohast, milliste abinõudega oleks võimalik kõrvaldada vangimajade tööde võistlevat mõju eratööstuse suhtes.

Peab tunnustama tõsiasja, et praegusel puhul asub vangimajade tööstus, võrreldes eratööstusega, eribi soodustatud olukorras, nagu: tasuta töökodade ruumid, viimaste ülalpidamise ja korrashoiu kulude mittekandmine tööstuse arvele; tööstusabinõude ja siseseadete muretsemine erifondi summade arvel, nende amortisatsiooni kulude mitteamistamine; maksuvaba olek kõigist äri-, tööstus-, tulu-, haigekassa- ja kinnituskasudest ja protsentideta kapitali kasutamine erifondi summade näol. Ka ei ole vangimajade

tööstusel kanda mingisuguseid administratiivkulusid, sest tööstuse asjaajamist ja arvepidamist toimetavad suuremalt osalt vangimajade administratiiv- ja kantsleijõud, kes saavad palga riigi eelarvesummadest; samuti on ka tööstust tehniliselt juhtivad jõud enamjaolt kas riigikassa arvel peetavad valvurid või käsitöö õppejõudude nimetuse all erifondi summade arvel palgatud meistrid. Uus vangistuseseadustik, mis praegu on läbivaatamisel riigikogus, ei too suuremaid muudatusi vangimajade tööstuskulude arvestamise viisidesse; ta teeb küll ainult kohuseks tööriistade ja tööstussiseseadete amortisatsiooni kulude kandmise tööstuskulude arvele, kuid selle juures fikseerib vahialuste töötasu suuruse alandatud vahekorras 50—75% võrreldes vabatöölise töötasuga (vang. sead. kava § 43).

Nagu loeteldust näha, on vangimajade tööstusele võimaldatud soodustused niivõrra suured, et eratööstusil, kus tootmiskulud ulatuvad kuni 50% valmistamishinnast, ei ole mingisugust võimalust astuda võistlusse vangimajade tööstusega; seepärast tunduvad praeguses olukorras etteheited vangimajade tööstusele täiesti põhjendatuna.

Teiselt poolt on aga üldhuvides vajaline, et

need paartuhat kodanikku, kes viibivad vanglais, ei oleks heidetud tegevusetusele, vaid et nad ka reaalseid, rahvamajanduslikult kasulikke väärtusi looksid. Ka meie uus kriminaalseadustik näeb ette vahialuste töökohustuse ja uuema aja põnoloogia tunnistab töötamise üheks mõjuvamaks teguriks vahialuste parandamisel. Seejuures peab tähendama, et ajast läinud ja orjaaegne on arvamine, nagu tuleks siduda töökohustust karistuse repressiooniga. Praegusel ajal on peaaegu ülemaailmiselt, eriti aga meil Eestis, asjaolud kujunenud sääraseks, et töötamisvõimalus osutub kodanikele eesõiguseks, privileegiumiks, töö ja tegevuse mittevõimaldamine aga — raskeimaks karistuseks.

Ka vahi all viibivad vangid peavad karistuse raskuse tunnismärgiks asjaolu, kui neile ei võimaldata tööd ja tegevust vanglas, kuna töötamisvõimalust loetakse suurimaks hõlbustuseks. Samuti on ka vangla administratsioon sunnitud pidama kinni kambreis töötava olekus kõige raskemaid ja hädaohhtlikumaid kurjategijaid, sest viimaste töödele paigutamise raskendaks valvet nende järele, hõlbustaks põgenemisvõimalusi ja suurendaks hädaohtu seltskonnas, nagu see selgus hiljuti ettetulnud põgenemise puhul karistusvanglast.

Rahvamajanduslikkude väärtuste loomise suurendamiseks oleks vahialuste töödel tähtsus siis, kui vahialuste tööd organiseeritaks neil aladel, kus see ei sünnitaks ega tekitaks võistlust eratööstusele, ja kui see ei ähvarda vabatöölisi heita tööta olekusse. Välja minnes üldhuvide seisukohalt ei saa pidada kuidagi normaalseks nähtust, kui vangla sattunud oskustöölisele on alati võimaldatud töö tema ametialal küllaldaselt määralt, kuna vabu oskustöölisi ja nende perekondi on riik ja omavalitsused sunnitud ülal pidama toetuste ja sagedasti mittevajaliste hädaabi-tööde varal. Sagedasti tuleb ka ette, et vanglast vabanenuile ei osutu vanglas teenitud raha sugugi õnnistuseks, vaid et ta selle kohe pärast

vabanemist prassib läbi ja raha lõppemisel asub uuesti kuritegevusele.

Vangide töödel on kõige tähtsamaks küljeks kasvatuslik külg, seepärast tuleb vangimajade töökodades panna erilist rõhku töö süstemaatilisele õpetamisele ja õppusele, mitte aga tööstussaaduste tootmise suurendamisele ja saaduste valmistamisele masinate varal. Tööde õpetamisel on tähtsus just käsitöödel, sest viimaste õppimise pakub vahialusele teatavat huvi, teritab mõistust, teatud eseme valmistamise kordaminek äratab temas rahuldustunnet ja tõstab iseteadvust, kuna masina juures töötamisel muutub vahialuse tegevus liig mehaaniliseks, mis nürbib endatunnet, tundub kurnavana ja mõjub kasvatuslikult ennem juba tagasikiskuvalt.

Käsitöö õpetamise tähtsuse äratundmisele on jõutud meie lähemas naabruses Lätis, kus on sisse seatud vanglais süstemaatiline käsitöö õpetamine. Ka meil maal tundub puudus laudseppadest ja seppadest, seepärast paistab olevat otsustarbekohane, kui pikemaajalisi maalt pärit olevaid vahialuseid õpetataks käsitöödele nimetatud aladel, mis oleks suurimaks hõlbustuseks vahialusele pärast vabanemist töö ja tegevuse leidmisel.

Lühemaajaliste vahialuste jaoks peaks vanglais olema organiseeritud tööd eeskätt vangimajade oma tarvete rahuldamiseks, nagu küttematerjalide valmistamine, põllu- ja aiasaaduste kultiveerimine; viimaste alade organiseerimisele ja arendamisele tuleb meil Eestis, kui peaaegselt põllumajanduslikus riigis, panna eriti rõhku.

Ülalpool ettetoodud põhjendusil peab tunnustama, et vangimajade tööstusele on antud soodustused mitte tulu tagaajamise eesmärgil, vaid eeldusel, et vangimaja kujuneks tõsiselt tööpetaamise ja -õppuse kohaks, mitte aga võistluskohaks vabatöölisile, seepärast on ka eratööstureil ja vabatöölisel õigus nõuda ja asjaomaseil võimudel kohus korraldada ja valvata, et vangimajade tööstus ei kaldutaks kõrvale ülesseatud eesmärkidest ja sihtidest.

III Balti riikide majanduskonverents Kaunases

16. ja 17. juunil 1930. a.

16. juunil s. a. algas Kaunases III Balti riikide kaubanduse ja tööstuse esindajate konverents, mis kestis kaks päeva. Lätist oli konverentsile tulnud 47 esindajat eesotsas Riia börsikomitee esimehe Birkhaniga. Kaksteistkümmend Eesti delegaati jõudis pärale juba 15. juunil hra kindralkonsul J. Puhkiga eesotsas. Leedu oli esindatud 35 delegaadiga.

Konverentsi avamine oli kell 4-p. l. Oma ter-

vituskõnes Leedu delegatsiooni juht hr. Dobkevičius avaldas rõõmu rohkearvuliste delegatsioonide ilmumise üle, mis on uueks tõenduseks rahvaste lähenemisest.

Leedu olevat samm-sammulise, kuid kindla ülemineku poolt Balti klausi alusele.

Eesti ja Läti delegatsioonide juhid väljendasid rõhuga, et tihedamate majanduslike sidemete loomine ja koostöö Leedu

ning ta põhjapoolsete naabrite vahel on saanud möödapääsmatuks vajaduseks.

Seejärele kõneles Leedu minister-president Tubelius, kes tähendas, et kogu Euroopa praegu põeb majanduslikku kriisi ja et ka noored Balti riigid elavad üle majanduslikke raskusi. Seepärast ei olevat kerget kooskõlastada üksikute riikide huve, kuid hoolimata sellest peab see ometi sündima. Nende püüete edukas tagajärg oleneb vastastikusest üksteise huvidest arusaamisest.

Leedu välisminister Zaunius rõhutas oma kõnes, et riigi majanduslik heaolu oleneb suurel määral majanduslike jõudude vabatahtlikust koostööst. Riigi ülesanne selle juures peab olema mitte teha sellele koostööle taksitusi. Selles mõttes võivad konverentsi töö avaldada soovitatavat mõju vastavate maade valitsuste korraldusile, mis need võtavad ette majanduslike sidemete kõvendamise ja läbikäimise arendamise alal. Minister tõi ette, et Leedu juba omal ajal on astunud samme Balti riikide koostöö sihis. Juba 1921. a. olevat Leedu välisminister esimesena sõitnud Riiga ja Tallinna, ka rahaminister olevat käinud Tallinnas. Mõlemate ministrite töökavad tol ajal sisaldanud n. n. Balti riikide majandusliku ning poliitilise lähenemise küsimusi. Kuid edaspidised sammud selles sihis ei annud soovitatavaid tagajärgi. Lõppeks avaldas minister soovi, et konverentsi töö tulemusena läheks korraldada elustada Balti riikide majanduslikku koostööd.

Minister Zaunius kõne järele tervitasid konverentsi oma valitsuste nimel Eesti saadik hr. Laretei ja Läti saadik Leepin ning soovisid oma poolt konverentsi tööle edu. Seejärele kõnelesid veel Kaunase ülikooli rektor prof. Tšepinskas ja linnapea Vileišis.

Esimesel konverentsi päeval kanti ette mitu referaati. Esimesena kõneles end. Leedu rahaminister Karvelis, kelle kõne oli pühendatud tollirahu ja Balti klausli küsimusele. Tema poolt esitatud seisukohad võeti konverentsi poolt ühemeelselt vastu. Järgmisena esines Eesti delegaat rkl. Hasselblatt ainel „Kutsegevus ja riik“.

Esimese konverentsipäeva õhtul kell 8 oli Leedu kaubanduskoja poolt Eesti ning Läti delegatsioonide auks korraldatud pidulik lõunasöök, millest võttis osa lähemale 200 isikut. Auvõõrastena olid lõunasöögile palutud minister-president Tubelis, riigikontrolör Matulaitis, riiginõukogu esimees Sillingas, Eesti saadik Laretei, Läti saadik Leepin, tööstus-kaubandusringkondade ja ajakirjanduse esindajad. Peeti terve rida kõnesid, millest käis punase joo-

na läbi ühine mõte: kõrged müürid Eesti, Läti ja Leedu vahel tuleb kõrvaldada ning tuleb alata üldistes huvides kooskõlastatud ühistööd. Konverentsist osavõtjate hulgas valitses väga optimistlik meeleolu ja konverentsi töödest loodetakse reaalseid tulemusi.

Eesti delegatsiooni juhataja hr. J. Puhk oma lühikeses kõnes ütles järgmist:

Ma tänan leedu rahvusühenduse ja eriti hr. konsul Dobkevičius't meile osaks saanud armastusväärsete sõnade ja sõbraliku vastuvõtu eest.

Kui öeldakse, et „kõik teed viivad Rooma“, siis on ometi kõige parem valida otseim ja lühim tee, ja nagu mulle näib, on Balti riikide majanduslikuks lähenemiseks valitud just see tee. Meie riikide majandustegelased on ise asjast kinni võtnud ja alustanud majanduslikku koostööd ja alus sellele pandi meile nii sõbralikus Kaunases. Praegune konverents on selle järg ja samad härrad, kellega me kolme aasta eest Balti riikide majanduslikud konverentsid ellu kutsusime, on ka III konverentsi korraldajad. Esimene konverentside tsükkel lõpeb Kaunases, samas kohas, kus nende ellukutumise mõte tekkiski. See tohiks olla heaks täheks. Leedu rahvakangelane suurvürst Gedimin, kes umbes 600 aastat tagasi leedulasi kogus ja nende eest võitles, võib rahuldustundega minevikuvallast vaadata tehtud tööle: meie ei püüa killustumise ja eraldumise poole, vaid järeleandlikule ühemeelsele koostööle. Seda ühist koostööd, hrud leedulased, püüavad toetada ja arendada ühes teiega ka majanduslik Läti ja Eesti.

Tõstan oma klaasi selle koostöö edaspidiseks tagajärjerikkaks arenemiseks ja eriti leedu rahvusühenduse juhataja härra konsul Dobkevičius'e auks ning Kaunase kasvamiseks ja õitsenguks.

Järgmisel konverentsi päeval esinesid kõnedega: hr. R. Berendsen (Tallinn) „Millises suunas peab arenema Eesti, Läti ja Leedu tollipoliitika“, dr. Meyer (Klaipeda) „Kaubandusmaksude seadusandlus“, vann. adv. Markovič (Tallinn) „Konkursi seadusandlus“, H. Kolts (Tallinn) „Balti riikide koostöö tehniliste jõudude vahetamise alal“, Muške (Riia) „Balti riikide majanduslikud suhted“, Boltuška (Kaunas) „Põllumajandusriikide ja Baltimaade agrarpoliitika“ jne.

Pärast kõnede kuulamist lõpetas konverents oma töö. Kell 5 p. l. olid konverentsi liikmed palutud teele välisministri Zaunius'e juure ja kell 7 õhtul oli korraldatud veel jumalagajätkukoosviibimine. Vastuvõtt Kaunases oli kõige südamlikum.

Tähtsamad konverentsil peetud kõned, samuti ka konverentsil vastuvõetud resolutsioonid toome ära meie ajakirja lähimas numbris eriarhtikleina.

A. Ühisriikide majandus 1930. a. I veerandil.

Käesoleval kuul ilmunud kokkuvõtted ja aruanded aasta esimese veerandi kohta mitmesuguseilt tulundustegevusaladelt toovad mõjuvalt esile käesoleval ajal Ühisriikides valitseva depressiooni ulatuse, ning teated aprillikuu esimese kolme nädala kohta ei näita suuremat paranemist üldseisukorras, kui välja arvata sesoonne tõus mõnedel aladel, mida jahe kevad suuresti on takistanud. Seisukorda üldistades võiks ehk väita, et tegevus põhjapanevail tööstus- ja kaubandusaladel on käesoleval ajal keskmiselt 20% alla 1929. a. tasapinna, kuid seejuures tuleks võtta arvesse, et läinud aasta oli erakordselt soodus.

Eelmises kuuülevaates tähelepanud majandusliku elu baromeetrid näitavad enamuses käesoleval kuul teatavat sesoonset paranemist, ehk küll õige vähesel määral, nagu laaditud vagunite arv, kasseeritud čekkide summa, terasetööstus (72% pealt 75% peale) ja automobiilitööstus.

Kuid tööliste arv (valitsuse andmete järgi) näitas endiselt tööstusettevõtteis märtsikuus 1% langust võrreldes veebruarikuuga, mis on viimase kümne aasta jooksul varem ainult kaks korda juhtunud, nimelt 1922. a. 5.1% ja 1924. a. 0.1% võrra. Samade andmete alusel on tööliste arv tööstusettevõtteis 9% ja palkadena makstud summa 12.6% alla 1929. a. tasapinna. Tagasimineku on eriti tugev villase ja puuvillase riide, valmisriiete, õli- ja saapatööstuse aladel, kuna vasta-va sesoone iseloomuga aladel, nagu väetisainete, tsemendi-, telliskivi- ja automobiilitööstuses seisukord paranes. Geograafiliselt oli vähenemine üldine, peale Lääne- ja Lõuna-Atlandi osariikide.

Kui võrrelda eelpool tähendatud tõusu käesoleval kuul sama kuuga eelmisel aastal, siis on selge, et see kannab puht-sesoonset iseloomu ja ei ilmuta mingit põhjapanevat pööret ülespoole, vaid näitab isegi, et sesoonsed mõjud on tugevasti takistatud esile pääsmast.

Seisukorda tekstiilitööstuses iseloomustavad Ühisriikide valitsuse andmed puuvilla tarvituse kohta märtsikuus, mis langes 508.576 bales'i peale võrreldes 631.669 bales'iga aasta tagasi, kusjuures ka vähenenud tarvituse juures valitseb tekstiilkaupade turul siiski tugev üleproduktsoon.

Sama näitavad andmed bituumsöetööstuse kohta, kus produktsioon märtsis langes 35.740.000 tonni peale, võrreldes 39.870.000 tn. — 1929. a., 44.668.000 tn. — 1928. a. ja 59.911.000 tn. — 1927. a.

Elava tähelepanu pööras endale vase hinna langemine kuu keskel 18 c. pealt 14 c. peale nael. Mäletatavasti tõusis vase hind 1929. a. alul järkjärgult kuni 24 c., alanedes hiljem 18 c. peale, pü-

sides sel pinnal peaaegu täpselt üks aasta, ehk küll turu statistiline seisukord hinna langust ammugi lubas oodata; nimelt ulatusid vasetagavarad Põhja- ja Lõuna-Ameerikas kokku 1. aprilliks s. a. 256.020 tonni peale võrreldes 52.968 tonniga 1. IV 29. a.

Seega siis on ka vask seltsinud terve hulga tooresainetega, alates põllumajanduslikest aineist kuni metallideni, mille hinnad üle kogu maailma viimase kuue kuu jooksul suunduvad allapoole ja seeläbi tööstuse elustamiseks siin ja mitmel pool mujal on ehk suuremaks takistuseks kui ükski teine tegur.

Väliskaubanduses kestab kokkutõmbamine endiselt edasi. Väljavedu märtsis langes \$ 374 miljoni peale võrreldes \$ 489.851.000 1929. a. märtsikuus ja sissevedu \$ 300 miljoni peale võrreldes \$ 383.818.000 eelmisel aastal. Umbes samamöödulist kokkutõmbamist näitas niihästi välja- kui ka sissevedu veebruar- ja jaanuarikuus, nõnda et väljavedu aasta esimese veerandi kohta näitab \$ 285.829.000 ehk 20% suurust tagasiminekut ja sissevedu \$ 229.481.000 suurust ehk samuti 20% kahanemist.

Väljaveos näitavad tagasiminekut endiselt puuvillasaadetised, kuid ka automobiilide ja mitmesuguste toiduainete väljavedu on vähenenud, kuna põllumajanduslike ja tööstusmasinate väljavedu näitab tõusu.

Sisseveos näitavad kahanemist toores siid, tekstiilkaubad, kummi, kohv ja suhkur.

Kulla sissevedu märtsikuus ulatus \$ 55.768.000 peale võrreldes \$ 26.470.000 eelmisel aastal ja väljavedu \$ 290.000, võrreldes \$ 1.635.000 1929. a. märtsis. Alates 1. juulist 1929. a. ulatus kulla sisseveo ülekaal 1. aprilliks s. a. \$ 120.038.000 peale.

Põllusaaduste hindades ei ole märgata muutust paremuse poole. Nisuhind, mis kuu alul vihmapuudusel Kansas'i osariigis paranes, kuna kardeti suuremat viljaikaldust, on viimaseil päevil uuesti alla \$ 1.02 peale bušel (maikuu) tagasi läinud. Sama tundelikkust ilmade vastu ilmutavad ka teised põllusaadused. Puuvillahind püsib endiselt \$ 0.166 nael, kuid on kuulda, et Federal Farm Board, kes õige suurel määral mai- ja juunikuu kontrakte puuvilla peale kokku on ostnud, kavatses spekulante kõvasti pigistada, nõudes kontraktide täitmist tähtpäevil, mida keegi vaevalt võis oodata.

Rahaturul ei ole seisukord suurt muutunud. Päevaste laenude protsent on kindlamalt 3½—4% tasapinna lähedal püsinud ja lühema-

lähitajaliste laenude protsent väärtpaberite kindlustusel on $\frac{3}{4}$ % juures.

Reserve-pankadest alandas Minneapolis'i pank diskonto protsendi ka 4 peale, nõnda et nüüd kõik 12 Reserve-panka, peale New-Yorgi, on sel tasapinnal. Jälgides Reserve-pankade aruandeid ilmneb, et pangad vaba turu operatsioonides on tagasihoidlikud, soodustades siiski vaba krediidi tingimusi rahaturul.

Finantseerimiste hulk pantlehtede läbi, niihästi sise- kui välismaine, on endiselt hoogus. Aprillikuu kolmandal nädalal ilmus siin turule pantlehti \$ 144.527.000 väärtuses, teisel nädalal — \$ 96.537.000 ja esimesel nädalal — \$ 192.530.000, võrreldes \$ 51.553.000 1929. a. samal nädalal.

Suur hulk uusi väljaandeid, niihästi sise- kui ka välislaene, on seisukorda pantlehtede turul teataval määral nõrgestanud võrreldes eelmise kuuga. The New York Times'i sise-pantlehtede indeks seisis 25. aprillil 87.94 peal võrreldes 89.45 samal päeval eelmisel kuul ja välislaenude indeks 107.31 võrreldes 108.10.

Siselaenudest väärilis tähelepanu New Yorgi osariigi \$ 35-miljoniline laen, mis 3.92% J. P. Morgan'i firma kätte läks. Makstud hinda peetakse kõrgeks ja selles nähakse suur-finantsistide arvamise peegeldust turu seisukorra kohta eelolevail kuudel.

Balti ja rahvusvahelise laevaomanikkude ühingu tänavune konverents.

Pühapäeval jõudis tagasi välismaalt ins. hr. E. Masik, kes Eesti Laevaomanikkude Ühingu esindajana võttis osa Kopenhaagenis 27.—30. maini peetud Balti ja Rahvusvahelise Laevaomanikkude Ühingu selleaastasest konverentsist. Ins. E. Masik andis selle tähtsa konverentsi käigu kohta järgmise lühikese kokkuvõtte:

Laevasõit on teatavasti üks neist majandusaladest, kus rahvusvaheliselt puuduvad oma liipule „kaitsemüürid“. Kuid teisest küljest on see üks majandusaladest, kus viimasel aastakümnel on tegemist peaaegu vahetpidamata kriisiga, mis on sundinud laevaomanikke ühinema vastavate sammude astumiseks ja üldse laevasõidu ühiste huvide eest väljaastumiseks.

Kahtlemata on rahvusvahelises ulatuses viimase eesmärgi täitmisel tähtsamaks teguriks 25 a. tagasi asutatud „Balti- ja Valgemere konverents“, mis oma eesmärgiks on seadnud peaaegu likult nende merede laevasõidu huvide kaitsmise, silmas pidades eriti praeguse sajangu alul ilmsiks tulnud suurt kriisi prahiturudel, mis um-

Välislaenudest väärilis tähelepanu Berliini linna \$ 15.000.000 $6\frac{1}{2}$ % laen, mis realiseeriti 92, millist hinda tuleb võrdlemisi heaks pidada, ja Čiili \$ 25.000.000 6% välislaen, mis ilmus turule $91\frac{1}{2}$.

Asjatundjate ringkondades on kuulda mitmete Lõuna-Ameerika riikide ja ka mõnede Euroopa riikide (nagu Greeka) kavatsetavaist laenudest siinsel turul, kuid peab ütleva, et seisukord turul on siiski kaugel sellest, et võiks oodata suurehulgalisi välislaenu realiseerimisi siin; eriti nõrgemal laenuel on väljavaated turule ilmumiseks endiselt halvad.

Pärast kiiret kursi paranemist möödunud kuus andis Eesti välislaenu osalt tagasi, kuid püüdis nüüd juba mitu nädalat $83\frac{1}{2}$ peal, mida praeguses seisukorras tuleb pidada õige rahuldavaks.

Aktsiateturul liikus paberitekurs kuu alul endiselt üles, kuid peatus siis ja on viimase nädala jooksul suundunud allapoole. The New York Times'i indeks 50 mitmesuguse aktsia kohta oli 26. aprillil 236.36 võrreldes 242.45 sama nädala alul. Tähenadatud indeksi kõrgeim tasapind käesoleval aastal oli 245.60 10. aprillil s. a. ja madalaim 202.95 2. jaanuaril s. a., võrreldes 311.90, mis oli 1929. a. kõrgeimaks (19. IX), ja 206.40 1929. a. (13. XI) madalaimaks tasapinnaks.

bes on võrdne praegusele. Ühing algas oma tegevust 300.000 reg.-tonniga, tegutsedes edukalt kuni sõja aluni. Sõda katkestas ühingu tegevuse, kuid pärast sõjaaegne kasvav depressioon põhjustas ühingu uuel jõul töösse astumise. Tegevusel oli edu ja praegu on ühingusse koondatud juba ümmarguselt 10 milj. tn. laevu, 21 mereriigi poolt, esitades peaaegu täielikult kõigi Baltimere ümbruses olevate riikide kui ka rohkesti kaugemate riikide tonaazi. Kuna ühing on peale Balti- ja Valgemere oma tegevust laiendanud ka kaugemale, siis muudeti 3 a. tagasi ühingu nimi „rahvusvaheliseks“.

Ühingu tegevus on muutunud ülitahtsaks eriti tramplaevandusele, mille huvide kaitsmine on ühingu peaauesandeks ja mistõttu ta ka meie laevasõidule omab suure tähtsuse. Ühingu mõju on seejuures niivõrra suureks kasvanud, et tema tegevuse kaudu on isegi vastavad suurriigid viinud läbi tunduvaid muudatusi laevasõidu kergendamiseks, rääkimata ühistööst läbirääkimistel „teise poolega“ — kaupmeeskonnaga, samuti

standart-veolepingute vormide väljatöötamisel kui ka stevidoorimise, sadama kommete ja teiste küsimuste lahendamisel. Küllalt on siin nimetada, et ühingu resolutsioonide ja tegevuse mõjul on hakatud Inglismaal vananenud sadamate sisse-seadeid uuendama ja äärmiselt kõrgete sadamatööde takside vähendamiseks leidma abinõusid. Möödunud aastal muutis isegi Hispaania valitsus ühingu pealekäimisel oma vastavad määru- sed tollikorraldusis, mis laevadele äärmiselt suuri trahve töid. Võiks ka nimetada ühingu mõju Soome stevidoorimise küsimuses ja paljudel teistel aladel.

Tänavune konverents oli ühtlasi ühingu 25. sünnipäevaks, mida peeti ühingu hällikohas Kopenhaagenis. Konverentsile oli ilmunud 20 riigi poolt üle 500 laevaomaniku ja laevamaakleri. Konverentsi eel peeti ühingu juhatuse koosolekuid, millest võtab osa iga maa poolt vähemalt üks direktor ja kus kõik küsimused väga põhjalikult läbi kaaluti. Konverentsil pidi muude tähtsate küsimuste hulgas võetama seisukoht ka laevaomanikkude ühise aktsiooni kohta prahturu parandamiseks, laevade seisma-paneku ja selle vastastikku kompenseerimise kaudu või mõnel muul teel. Kuna aga küsimus pole veel täiesti küps, siis jäeti see lõplikult otsustamata.

Konverentsi tähtsamaks momendiks oli nagu alati presidendi kõne, mida uuesti tagasi valitud president, tuntud Inglise laevaomanik W. A. S o u t e r, ka väga huvitavaks suutis teha, andes väga piltliku ülevaate praegusest laevasõidu seisukor- rast ning väljavaateist ligemas tulevikus, samuti kui puudutades rahvusvahelisi majandus-poliitilisi küsimusi, milledest laevasõit on tähtsalt olenev. Eriti peatus ta teatava kartusega viimasel ajal ikka teravamalt ilmsiks tuleva „kaitsemüüride poliitika“ juures, mis tahab oma juuri ajada ka seni veel vaba olnud laevasõidu alale Ameerika tuntud kaitsepoliitilise akti kaudu, mis ähvardab tuua võrratuid raskusi.

Konverentsi päevakorras olevaist küsimusist ja vastuvõetud resolutsioonest olidki kõige laialdasema ulatusega need, mis käsivad „kaitse- vallide“ poliitikat üldiselt ja laevasõidus eraldi.

„Kaubanduslike kaitsevallide“ vähendamise kohta esines väga täieliku ülevaatega üks Daani minister ja seejärel, kui väga mõjuvalt oli räägitud Saksa, Inglise ja t. esindajate poolt, võeti vastu otsus, milles tervitatakse 1930. a. Genfi algatust ja avaldatakse kahetsust, et see algatus näitab väga vähe edu, kutsudes üles kõiki laeva- sõidu ringkondi tööd tegema selleks, et asjale anda kindel käik.

Teiseks tähtsaks otsuseks oli, et konverents

mõistab hukka riikide poolt laevasõidu ja laeva- ehitamise subsideerimise, mida võiks teha ainult vastavate eriteenete eest. Viimane löige toodi juure peajasjalikult põhjamaade esindajate peale- käimisel, kes näitasid, et paljudel erijuhtumel, nagu jääkindlate laevade ja vastavate kaupade transporteerimisel, on laevaomanikul sääraseid erikulud, mille tasumist riigi poolt ei või lugeda subsideerimiseks. See resolutsioon oli mõeldud peajasjalikult Ameerika viimase erakorraliselt kaugele ulatuva subsideerimispoliitika vastu, mida ka avalikult konverentsil välja öeldi. Kuigi Ameerika esindajad sellele vastu raiusid, võeti otsus kõigi teiste poolt vastu, kuna leiti, et see on üks abinõudest nii-kui-nii liig suure tonnaži kasvamise vähendamiseks.

Teisist otsusist oleksid veel tähtsad: 1) Tä- helepanu juhtimine Inglismaal äärmiselt kõrgeile stevidori taksidele ja nõudmine, et neid vähenda- taks vastavalt tehtavale tööle; 2) nõudmine, et tolliametnikkude ületunnid ei läheks laevade ar- vele, kuna tehtav töö sünnib ka fiskaalhuvides; 3) nõudmine, et laevad üldse vabastataks kõigist maksudest, mis lähevad mitte laevadele antava vastutöö, vaid millekski muuks otstarbeks; 4) nõudmine, et pandaks üldiselt maksma rahvus- vaheline sanitaar-konventsioon ja tunnustataks vastavad sertifikaadid; 5) sümpaatiavaaldus laevamaakleritele ühingu 25. a. töö puhul ja soov, et maaklerid jatkaksid ühes omanikega ühist tööd soovimata pahede kõrvaldamiseks laevade veol. Teised otsused puudutavad ühingu sisemist or- ganisatsiooni ja muid päevaküsimusi.

Konverentsi poolt võeti ka vastu ühingu aas- taruanne, samuti kui „dokumentide komitee“ aruanne ja „informatsiooni büroo“ aruanded, mis- suguseist eriti viimased on suure tähtsusega. Ühingu aastased kulud on 200.000 kr. ümber, tul- lud saadakse liikmemaksudest.

Valiti tagasi endine president ja peaaegu kõik direktorid, iga maa poolt vastav arv. Ees- tist valiti tagasi direktoriks O. Treilmann ja ase- direktoriks E. Masik.

Konverentsi jooksul peeti terve rida ühiseid koosviibimisi ja tehti väljasõite, millest oleks ni- metada vastuvõtt Kopenhaageni raekojas linna poolt, vastuvõtt Daani Laevaomanike Ühingu poolt ja väljasõit suurema Daani laevaseltsi „Ühendatud Laevaseltsi“ uemal 2700 HJ moo- torlaeval Helsingöri kuulsasse vanaaegsesse lossi.

Konverentsil sõlmiti palju isiklikke tutvusi, see aitas tähtsalt kaasa põnevamate päevaküsi- muste läbiharutamiseks mitte üksi ametlikel koosolekuil, vaid samuti isiklikel koosviibimistel, mis laevasõidu praeguse kriisi ajajärgul on eriti tähtis.

Kuidas hiidlane oma äri tulusid deklareerib.

Hiiumaa mehel oli väike purjek, millega ta vedas puid ja muid asju, mis kätte juhtus, suurele maale. Nii arvas ta endal olevat kogemusi kaubanduse alal ja kavatses katsuda õnne suuremate operatsioonidega.

Lunastas III järgu äritunnistuse ja tundis end selle juures sama õnnelikuna kui Hans Anderson Hugo Raudsepa „Mikumärdis“, kuna nüüd oli ta ometi korraliku kaupluse omanik. Patendil ju tema nimi ja puha!

Ostis kokku 200 tündrit kartuleid ja 258 sülda halgpuid. Kulutas selle peale 4.580 krooni puhtas rahas, kuid hellitas lootust tulevaste kasude peale.

Laadis laeva ja sõitis Soome ning ootas ostjaid. Need olid aga visad tulema. Viimaks läks korda laadung realiseerida kogusummas 6528 krooni eest.

Nii siis operatsiooni pealt „kasu“ tervelt 1948 krooni. Kui aga hiidlane kulusid hakkas kokku võtma, siis selgus, et laevakulud oli 941 krooni ja meeste palk 985 krooni, kokku 1926 krooni. Loodetud „puhaskasu“ oli seega õige väike. Oma vaev ja tüli seal juures koguni arvestamata.

Iga korralik äriees peab oma äri läbikäigu, kasud ja kahjud maksuametile deklareerima. Vastasel korral varitseb sind karistus. Hiidlane teadis seda ja nagu korralik kodanik andis õigel ajal oma äri deklaratsiooni õigele kohale ära.

Deklaratsioonis näitas ta läbikäiguna 5000 krooni, kuludena 1926 krooni ja puhaskasuna 1948 krooni. Oma teada kõik nii täpselt ja õiglaselt kui vähegi võimalik.

Tegi aga sealjuures väikese vea: segas ära „kasu“ ja „puhaskasu“ mõisted. Kasudest tulevad enne kulud maha arvata, alles siis saadakse kätte puhaskasu arve.

Maksuamet sai deklaratsiooni kätte ja imestus, et maailmas ainuke aus ja õiglane kaupmees leidub, kes avameelselt näitab, et ta 5000 kr.

kartulite ja puude operatsioonist tervelt 1948 krooni, s. o. ümmarguselt 38 prots. „puhast“ on osanud välja lüüa! Sealjuures veel 1926 krooni kulusid kandes. Nii pidi siis bruttoteenistus Hiiumaa mehel sellest operatsioonist olema üle 75 prots. Ütelgu veel keegi, et kartuli- ja puukaupmehed ei teeni!

Korraliku kaupmehe deklaratsiooni ustakse alati. Nii ka maksuametis. Hiidlase puhaskasu ei suurendatud penni võrragi, ei tarvitatud keerulist klassifikatsioonitabelit ega muid kunstlikke arvutamismeetodeid, vaid võeti täpselt arvesse ülesantud „puhta“ kasu summa 1948 krooni ja määrati selle pealt puhaskasumaksu 141 kr. 27 senti.

Maksulehe saades kohkus mees: mis pagan see siis tähendab, mul polnud niipalju puhaskasugi, kuipalju mulle maksu peale on pandud? Kogu mu „puhas“ kasu oli ümmarguselt paarkümmend krooni, ja nüüd 141 krooni selle pealt maksu!

Ruttas mees maksuametisse, püüa viha täis, kuidas võib ausat kodanikku niiviisi narrida! Seal vaadati ja uuriti, ning seletati lõpuks viisakalt, et maksustamise aluseks on võetud mehe enda poolt ülesantud „puhaskasu“ arve.

Käis hiidlane suurel maalgi ja uuris, mis imeelukas see „puhaskasu“ õieti on. Kui tehti selgeks, et operatsioonist saadud tulu peale kõigi kulude maha-arvamist on alles puhaskasu või netto-tulu, mis maksustamise aluseks võetakse, siis sügas hiidlane pead ja tunnistas avameelselt, et ärireehiks olemine ja „ärikirjade pidamine“ ei nõua sugugi vähem oskust kui laeva juhtimine.

Ainult ühega pole Hiiumaa mees nõus: miks need maksuhärrad seal suurel maal ise ei taipa, et hiidlane deklaratsioonis võib ka eksida! On's tal nüüd vaja ahokaatide vahet joosta ja palvekirju saata selgitamiseks, et kartulite ja puude ülesostust ikkagi 75 prots. kasu ei või saada!

R. Karupoeg.

Kaubandus-tööstuskoja Teataja kirjavahetus.

Milliste kaupadega pole lubatud kaubelda, omades III järgu äritunnistuse.

Küsimus: Avasin kaupluse ja lunastasin kolmanda järgu äritunnistuse. Tean, et mõned teised sama järgu äritunnistusega kauplevad ka manufaktuurkaupadega. Palun lahkesti teatada,

kas on see lubatud või mitte; eitaval korral, millise seadusega on see keelatud.

Väikekaupmees R.

Vastus: Manufaktuurkaupadega kauplemiseks on nõuetav II järgu äritunnistus, nagu seda ots. maksu sead. §§ 447 p. 1, 449, 455, 479 ja 449 lisa II nimekirja ja II järgukava p. 1, kaupade ni-

mestik 1. dets. 1898. a. p. 26, ja 25. mai 1928. a. seadus ette näevad. Nende seaduste rikkumise eest võib otsemaksude valitsus karistada rahatrahviga ots. maks. seaduse § 594 põhjal, mille peale võib karistatav ka edasi kaevata otsekoheste maksude peakomiteele kuu jooksul otsuse ärakirja kättesaamise päevast arvates. Kaebus antakse sisse maksudevalitsuse kaudu. Edasi-kaebus käib 50-sendilise tempelmaksu alla, lisad — 10 senti poognalt.

Pole liigne siinkohal veel kord meele tuletada, milliste kaupadega ei tohi kaubelda, omades III järgu äritunnistuse („Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ nr. 23 1929. a.): III järgu äritunnistusega ei ole lubatud kaubelda: kalliskividega, kullast ja plaatinast valmistatud asjadega; hõbedast, pronksist, melhiorist, Briti metallist asjadega, välja arvatud neist metallidest valmistatud väikesed odavad asjad, nagu ristid, sõrmused, kõrvarõngad jne.; marmorist, jasmast, nefriidist ja teistest kalliskividest valmistatud asjadega, samuti elevantiluust, kilpkonnast, korallidest, pärlmutrist, akvamariinist valmistatud asjadega, välja arvatud väikesed odavad asjad samadest ainetest; antikvaar-asjadega; masinatega ja nende osadega, peale pruugitud põllumajanduslikkude riistade osade; metalliga tükkides, peale raua, terase, malmi, inglistina ja seatina; vedruvankritega ja töldadega, samuti kui kõigi nende juure kuuluvate asjadega; metallkirstudega, tulekindlate kappidega, vooditega, pesulaudadega — peale odavate; vedru- ja raudvõrgumadratsitega;

teemasinatega, välja arvatud kollasest vasest; vaskkastrulitega, suurte kinniste kateldegaga (tee- ja söögimajades); igasuguste laskeriistadega; optika-, päevapildi-, füüsika-, elektri- ja kirurgia-instrumentidega; metallist vannidega, dušidega, veevärgiasjadega jne.; pehme, nikerdatud ja vahaga poleeritud mööbliga, peale pruugitud mööblite; peegliitega, mille suurus üle 48 ruutverssoki; muusikariistadega, peale lihtrahva muusikariistade; käsitsi maalitud piltidega; šagrään-, ševroo-, seemisnaha, glasse, põdranaha, lakeeritud ja ilustatud nahkadega ja neist valmistatud asjadega; apteegikaupadega ja värvidega peale liimivärvide; välismaalt sissetoodud kübarasulgedega ja karusnahkadega peale hundi-, jänese-, orava- ja koduloomade nahkade; valmistehtud uute riietega, välja arvatud lihtrahva riided ja ihupesu peenest linasest riidest; riidekaupade ja kangastega peale puuvilla, kalinguri, kodukootud linase riide, pleekimata valge riide, nanka, kitaika, sarpinka, purpurpunase riide, vööde, paelte — lintide, pesupaela, samuti ka lihtsa siisi, kui ei ole lahti lõigatud üle 10 arssina ühes tükis; välismaa pitsidega, looridega, pärليهetega, samuti ka igasugu pitsitöödega, mis batisti peale õmmeldud, ja igasugu välismaa toodetega, peale peenikese pudukauba, nagu nõõbid, haagid, nõelad, juuksenõelad jne.; vabrikus valmistatud vaipadega, ohvitseri tarbeasjadega, meeste- ja naisterahva valmiskübaratega; portselaan- ja kristallasjadega, peale söögiriistade; gastronoomia- ja koloniaalkaupadega.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Koja 10. istungjärk

12. juunil 1930. a. Börsisaalis.

Peakoosoleku avab Koja nõukogu esimees hr. J. Puhk kell 17.30. Koos on 71 koja liiget, nende hulgas kõigi Koja sektsioonide esindajad, kes on volitatud sektsioonide nimel hääletama.

Peakoosoleku presiidiumisse ja sekretariaati valitakse ühel häälel: juhatajaks hr. O. Rütli, abijuhatajaks hr. R. Maim ja hr. Joh. Loosberg, sekretäriks hr. J. Raudsepp ja abisekretäriks hr. J. Karu.

Päevakord võetakse vastu järgmiselt:

1) Majanduslik ülevaade 1929. a. ja praeguse seisukorra kohta;

2) Koja 1929. a. rahalise aruande kinnitamine;

3) jooksvad küsimused ja

4) Koja juhatause esimehe valimine.

a) Majanduslik ülevaade 1929. a. ja praeguse seisukorra kohta. Sõna võtab pikemaks kõneks Koja esimees hr. L. Sepp, öeldes kokkuvõtlikult järgmist:

„Kogu maailmamajandus kannatab praegu erilise pinevuse all, mis on tekkinud alaliselt suurenevast produktisioonist, ostujõu vähenemisest, tarviduste ümberkujundumisest ja üldisest hindade langusest.

Riikide (üksikute rahvamajanduste) proteksionistlik majanduspoliitika vastastikuste tollitõstmiste, dumpingu, üksteisest eraldumise näol kestab edasi niivõrra kui seda poliitikat ei pehmenda ja reguleeri suured rahvusvahelised trustid ja kartellid.

Üldist kaubahindade tõusu ja ostujõu suurenemist pole esialgu ette näha. Küll võib aga oletada edasikestvaid hindade langemist ja ostujõu vähenemist.

Riikide majanduslikult üksteisest eraldumine pole meie väikese rahvamajanduse huvides. Kuna suuremaulatuslikku riikide majanduslikku koostööd („Majanduslik Pan-Euroopa“) pole loota, tuleb püüda majanduslikule lähenemisele meie naaberriikidega, eriti aladel, kus puudub vastastikune võistlus ja kus meie üksteist majanduslikult täiendame.

Tekkinud rahvusvahelises olukorras tuleb ka Eesti rahvamajandust mõjuvalt kaitsta soodsamail tingimusil töötava välismaa tööstuse ja põllumajanduse, eeskätt dumpingu, vastu. Kaitsetollide-poliitika peab seepärast üldiselt kestma edasi, seda ainult üksikuil aladel revideerides, laiendades ja süstematiseerides.

Tuleb järjekindlalt püüda selle poole, et meie oma siseturu ostujõudu täielikult saaksid kasutada oma maa majandusalad, mis vastavaid tarvidusi suudavad rahuldada. Oleks soovitav, et oma põllumajandus peale nisu kogu meie teravilja tarvidust suudaks täita.

Ettevõtete koondumist ja koostööd üksikute tööstusharude piirides tuleb pidada soovitavaks, kui see sünnib töötlus- ja teiste kulude kokkuhoidmiseks, paremaks produktsiooni kohaldamiseks turu nõudmistele ja müügi-poliitika saneerimiseks. Valitsuse ülesandeks peab jääma järelevalve, et sääraseid koondised oma hinnapoliitika tarvitaja huve ei riiva, eriti maailma hindade ületamise puhul.

Ebaausa ja ebakohase võistluse vastu tuleb kõigi abinõudega võidelda. Eriti tuleb kõrvaldada ebaühtlane võistlus ühistegeliste ja riiklike ettevõtete poolt, kaotades neile igasugused erilised soodustused.

Riiklikes ja omavalitsuse majapidamisis tuleb nõuda suuremat kokkuhoidu, eriti pidada lubamatuks summade investeerimist uutesse riiklikesse ja omavalitsuste ettevõtetesse, aladel, kus era-ettevõtlikkus juba rahuldab tarviduse.

Maksud tuleb korraldada ümber aluseil, mis ei hävita ega raskenda üksikute ettevõtete tegevust ja mis ei takista, vaid soodustaksid rahvamajanduse saneerimist, eriti selle ebanormaalselt suure võlakooormatuse vähendamist ja tasumist.

Tuleb püüda saneerida ärielu ja kõrvaldada hävitavat võistlust. Valitsus, koos Kaubandus-tööstuskojaga, peaks püüdma takistada uute äri-ettevõtete tekkimist, kus on ette näha maksuraskusi või oskamatud või mitte-usaldusväärset tegutsemist. Uusi tööstusettevõtteid lubada tekkida ainult siis, kui see rahvamajanduslikult on õigustatud ja ei raskenda uute laenuõudmistega meie rahaturu seisukorda.

Iga üksik äriettevõtte peab hakkama tegutsema äärmise ettevaatusega ja tagasihoidlikkusega, nagu see on kohane üldisel hindade langemise ajajärgul. Sihikindlalt tuleb püüda viimse võimaluseni vähendada kaubaladusid, et hoida ära kahjusid hindade langemisel ja tasuda laenatud tegevuskapitali.

Hoiusummade kasvamisel ja laenatud tegevuskapitali tagasimaksimisel kogunevate summadega peavad pangad püüdma luua suuremaid vabu tagavarasid, mis neile võimaldaks mõjuvalt üldise rahaprotsendi alandamist, mille poole sihikindlalt tuleb püüda.

Kõigi loeteldud tarviliste eelduste ja samade peaulesandeks olgu, et meie rahvamajandus kõigis üksikuis majapidamisis peaks hakkama töötama suuremate ülejääkidega, mis võimaldaks sisemist kapitalitekkimist, millela ühegi rahvamajanduse edu pole võimalik. Väliskapitali impoorteerimine rahvamajandusse, mis töötab liig väikese ülejäägiga või koguni puudujäägiga, ei paranda seisukorda, vaid ainult süvendab majanduslikke raskusi.“

Järgmisena esineb kõnega Kojas nõukogu esimees hr. J. Puhk, andes ülevaate riikide rahanduspoliitikaast ja tööstuse ümberorganiseerimise vajadusest vastavalt järjest muutuvale nõudeile. Riikide rahanduspoliitika, ütleb hr. Puhk, oli möödunud aastal sihitud sellele, et takistada välislaenude realiseerimist ja võimalikult soodustada siselaenude edukat teostamist.

Maksustamise alal on paljud riigid läinud aastal võtnud ette suuri muudatusi ja on makse alandanud — Ameerika, Saksamaa, Belgia, Prantsusmaa ja Čehhoslovakkia. See maksude alandamine on teinud eesti eraettevõtjaskonna seisukorra veelgi raskemaks, muutes neile võistlustingimused välisriikidele selliseiks, et meie tööstussaaduste eksport paratamatult peab vähenema. Tekkinud olukorras hakkab riik ikka rohkem ja rohkem ise majandama, mis viib rahvamajanduse ja eraalgatuse lõplikule hävimisele vastu.

Mis puutub meie rahaturusse, siis peab tähendama, et vaatamata meie kõrgele rahaprotsendile pole märgata väliskapitali juurevoolu.

Selle põhjuseks on meie maksuseadused, mis ei anna kapitalidele küllaldast teenimisvõimalust.

Üldine tööstuse seisukord 1929. a. oli rahuldav, ütleb hr. Puhk, ja üleproduktiooni all ei kannatanud kõik ettevõtted. Hr. Puhk toob terve rea näiteid selle kohta, kuidas muutunud olud on tööstusi sundinud ennast ümber korraldama. Kes seda ei suuda teha kiire elutempo kohaselt, on paratamatult määratud likvideerimisele.

Hr. Maim kannab ette Koja Tartu osakonna deklaratsiooni Koja ülesannete kohta majandusliku depressiooni kõrvaldamiseks. Deklaratsioon ütleb sõnasõnalalt järgmist:

„Koja juhatuse aruandest Eesti majanduselu avalduste kohta nähtub, et meie rahvamajandus aastaastalt ikka enam ja enam kannatab üldise surutise (depressiooni) all. Et majanduslike raskuste puhul valitsuse ringkonnis hakatakse ka ikka enam arvestama Kaubandus-tööstuskojaga kui majanduslike ringkondade avalik-õigusliku esindajaga, kelle algatusist ja koostööst loodetakse abi, seda tunnistab majandusministriüriimi pöördumine Koja poole ühiseks tööks majandusliku informatsiooni ja kodumaa saadustele turgude leidmise alal. — Seda hinnangut tuleks Kojal kasutada nende ringkondade huvides, kes Koja ellu on kutsunud. Selleks tuleks Kojal kasutada ära kõik võimalikud abinõud, et võita kätte säärane seisukoht, kust avaneb võimalus täiel määral teostada neid ülesandeid, mis on ette nähtud Kojale kuuluvaiks Koja seaduse § 1 ja § 2, ilma et Kojal tarvitseks oma funktsioone jagada asutustega, millised Koja seadusega Kojale on seatud alluvaiks, ja ilma et nii valitsus- kui ka omavalitsusasutused saaksid teostada ühtki rahvamajanduslikult tähtsat ja rahvamajandusse puutuvat algatust enne, kui pole selleks ära kuulatud tegelikkude majandusniimete arvamisest Kaubandus-tööstuskoja kaudu, ja mitte teisiti kui seda on majandusringkonnad, respektiivselt Kaubandus-tööstuskoda, seda rahvamajanduse huvides heaks kiitnud. Tähenatud seisukoha saavutamiseks peab aga Kaubandus-tööstuskoda mitte ainult energiliselt asuma enda ümber seisvate majandusringkondade organiseerimisele esinduste loomise abil kõigis linnades ja teistes majanduslikes keskkohades, vaid peab eeskätt asuma oma sisemise tegevuse ratsionaliseerimisele Koja seesmise töö ümberkorraldamise teel, väljudes põhimõttest: vähem bürokraatlikkust ja liigset autonoomsust üksikute sektsioonide töös ja sektsioonide ametnikkude tegevuses, ning rohkem rõhku üldiste ülesannete lahendamisele kõigi sektsioonide ja

nende ametnikkude ühis- ja koostööl Koja direktori juhtimisel, Koja juhatuse juhtnööridel ja nõukogu järelevalve all põhimõtteil, mis olid püstitatud Koja peakoosolekul. Ses mõttes on asja huvides tarviline Koja organeid teha liikuvamaks ja nende tööd viljakamaks, mis saadakse kätte sel teel, et praktiliste küsimuste lahendamisel antakse Koja nõukogule suuremaid õigusi Koja peakoosoleku arvel, juhatusele nõukogu arvel, direktorile jooksvate ülesannete ja küsimuste lahendamisel ning sektsioonide ametnikkude sellele tööle rakendamisel.

Praktiliselt oleks Koja ülesandeks lahendada:

A. Tööstuse alal: 1) Tööstuse tootmisvõime selgitamine nende saaduste valmistamisel, millised võiksid rikastada kodumaa turgu, seega piirates tarvidust sisseveo järgi, aga samuti ka nende saaduste valmistamisel, milliseid võiks saata välisurgudele. 2) Ühenduses seega tuleks panna maksma kindel kord uute ettevõtete ellukutsumisel, võimaldades vaid tekkida sel-laseil, milliste tootmisvõime ja toodete mahutamise võimalus seisab väljaspool igasugust kahtlust, et kõrvaldada kahjulikku võistlust ja ilma- aegset kapitalide investeerimist. 3) Elujõulise ja tootmisvõimelise tööstuse suhtes tuleks lahendada tööstuse krediidi ja diskontotasu küsimused, silmas pidades üldrahvamajanduslikke huve. 4) Tollipoliitika peab silmas pidama kaitse võimalusi dumpingu vastu. 5) Riiklikele, omavalitsuslikele ja ühestegelikele ettevõtetele ei tohi olla eesõigusi eraalgatuse arvel ja kahjuks. 6) Riiklikud tellimised tuleb juhtida elujõulisele ja tootmisvõimelisele eratööstusele, mis aitab kokku hoida ebaratsionaalseid kuluisid riigimajapidamises. 7) Silmas pidades eraalgatuslike ettevõtete ja seega kogu rahvamajanduse huve tuleb nende kasuks lahendada maksustamise küsimus õiglase maksusüsteemi maksmapanekuga ja nende ettevõtete soodustamisega, kes rikastades kodumaa siseturgu ja produtseerides välis- turgude jaoks aitavad kõrvaldada meie majanduslikku kriisi ja seega tervendada kogu meie rahvamajandust. Tuleks leida võimalusi eksportpreemiate küsimuse lahendamiseks.

Kaubanduse alal tuleks eeskätt lahendada äriliste ettevõtete maksustamise küsimus, luues võrdseid tingimusi eraalgatuslikele ja ühistegelisele ettevõtetele ning silmas pidades seda rahvamajanduslikku aksiooni, et maksustamisel jääks puutumata nii ettevõtte loov kapital kui ka äriettevõtjale kuuluv ja õigustatud kasu kapitali juurekasvu näol.

Kodumaa saadusi müüvaile äridele tuleks anda erilisi soodustusi kergema krediidi saamise ja diskontotasu vähendamise näol, mis neid õhu-

taks kodumaa saadusi ostjaskonnas levitama ja propageerima.

Peale selle tuleks erilisi soodustusi maksustamise alal anda neile äridele, kes müüvad peaaegselt kodumaa saadusi, eriti aga neile, kes kodumaa saadusile oma vahetalitusega aitavad leida teed välisturgudele.“

Peakoosolek, ära kuulunud referaadid ja deklaratsioonid, läheb päevakorras edasi.

Koja 1929. a. aruanne, mis Koja liikmeile kätte on saadetud ja mille järgi 1929. a. on olnud sissetulekuid Kr. 145.275.46 s. ja väljaminekuid Kr. 138.315.71 s. ning nettoülejääk ühes eelmiste aastate ülejääkidega on Kr. 170.941.06 s., bilansiga tasakaalus Kr. 205.045.20 s., — kinnitatakse Koja peakoosoleku poolt ühel häälel, ilma et aruande kohta üksikasjaliselt sõna võetaks. Samuti ei võeta sõna jooksvate küsimuste all ja peakoosolek asub päevakorra viimase punkti juure — Koja juhatuse esimehe valimisele.

Enne valimisele üleminekut teeb Koja liige hr. Kukk ettepaneku teha 10-minut. vaheaeg nõupidamiseks sektsioonide vahel juhatuse esimehe kandidaadi ülesseadmise asjus.

Kell 20.45 jätkub koosolek.

Koja liige hr. J. Kukk teatab, et sektsioonide-vahelisel nõupidamisel ei läinud korda juhatuse esimehe kandidaadi kohta kokkulepet saavutada ja seepärast langeb valimine päevakorrast ära.

Hr. K. Päts avaldab lootust, et senine esimees hr. L. Sepp, hoolimata soovist esimehe ametist loobuda, senikaua edasi töötab, kuni järgmisel istungjärgul valitakse uus esimees. Ühtlasi loodab kõneleja ka, et need põhimõtted, mis referentide poolt ette on toodud meie majanduselu korraldamise sihis, vahepeal omandavad kindlama kuju ja järgmisele Koja peakoosolekule esitatakse juba valmis kavadena.

Pärast lühikest lõppsõna peakoosoleku juhataja hr. O. Rütli poolt, milles viimane paneb Koja liikmeile südamele peakoosolekul ära kuulatud mõtteid kanda oma valijate ringkondadesse kaalumiseks ja teostamiseks, lõpeb peakoosolek kell 21.

Pärast peakoosoleku lõppu oli korraldatud „Seltskondlikus Majas“ ühine koosviibimine, millest võtsid külalistena osa ka ajakirjanduse esindajad, hr. majandusminister, sise-kohtuminister ja mitmed majandusministeeriumi kõrgemad ametnikud.

Kaubandus - tööstuskoja nõukogu koosolek 12. juunil 1930.

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu pidas 12. juunil enne Koja peakoosolekut ka oma järjekordse koosoleku. Juhatas nõukogu esimees hr. J. Puhk.

Alalisteks ekspertideks kinnitati Koja II sektsiooni büroo poolt nõukogule esitatud järgmised kandidaadid: Pärnust hrad Elmar Puhk, Edmand Nieländer, Ernst Kracht, Herbert Fankhaend, Friedrich Ripp, Joosep Mühlbach ja Heinrich Reinojaan. Kuresaarest hrad Anton Kaal, Aleksander Leemet, Peeter Ausing ja William Salomon. Samuti kinnitati ka VI sektsiooni büroo poolt ettepanud laevasõidu ja merikaubanduse ekspertideks järgmised kandidaadid: Tallinnast h-rad V. Russov, J. Busch, J. Loosberg, A. Gustavson, O. Treilmann, A. Vielhaack, E. Masik, H. Einberg, E. Tärna, A. Talts, J. Veerus, M. Silver, K. Küll ja A. Neuhaus. Pärnust hrad J. Martinson, Fr. Jürgensohn, G. Silivälja, J. Michelmann, H. Pfaff, K. Sebulke ja M. Seiler. Tartust — M. Meltsas, J. Berg, A. Kook. Kuresaarest Joh. Lepik, Fr. Kips, M. Hohensee ja P. Ausing.

Välissõitude küsimus. 14.—22. juunini s. a. peetakse Helsingis ülemaalist Soome tööstus-kaubandusmessi, mis ulatuselt töötab olla huvitav ja õpetlik. Soome väikekaupmeeste Liidult saabus kutse meie väikekaupmeeste organisatsioonile osa võtta nimetatud messist. III sektsioon otsustas saata sinna esimehe hra A. Ilvese ja abiesimehe hra E. Rammuluse.

Juhatus pooldas väikekaupmeeste osavõttu Soome ülemaalisest messist ja esines nõukogule ettepanekuga komandeerida Koja kulul kolmeks päevaks Soome hrad A. Ilves ja E. Rammulus, mida nõukogu kinnitas.

Eesti kunstimuuseumi põhikirja § 6 alusel valis nõukogu ühe esindaja kunstimuuseumi hoolekogusse kolmeks aastaks. Selleks pani juhatus ette hra Konrad Mauritzit, kes ka nõukogu poolt kinnitati.

Ärideregister juunikuu esimesel poolel.

Registreeeritud firmad:

1. Juhan Anja — restoraan „Estonia“, Tartu.
2. Hilda Arrak, Tartu, toiduainetekauplus.
3. Aleksander Bartels, Tartu, kondiitri- ja pagariäri ja -tööstus.

4. Rose Ber, Tartu, naisterahva kingade kauplus.
5. Ida Bombas, Tallinn, toiduainetekauplus.
6. Hugo Eheland, Tallinn, vorstitööstus ja liha- ja vorstikauplus; prokurist Elfriede Eheland.
7. Anette Essmann, Tallinn, toiduainetekauplus.
8. Adolf Fleischhauer, Tartu, jalanõude- ja segakauplus.
9. Elfriede Hanni-Anijärv, Tartu, toiduainetekauplus.
10. Elvine Ivask, Tartu, toiduainetekauplus.
11. Johanna Jans, Tartu, piima- ja toiduainetekauplus.
12. Juhana Jans, Tartu, toiduainetekauplus.
13. Albert Juuse — restoraan „Helsing“, Tartu.
14. „Kadrioru apteek“ — Prof. dr. B. Grewing, mag. Fr. Kestner jun. ja mag. H. Rogenhagen, Tallinn, apteek, täisühing, täis- osanikud Bernhard Grewing, Friedrich Kestner ja Harry Rogenhagen, osakapital Kr. 2.000.—.
15. Amalie Kiisverk, Tartu, toiduainetekauplus.
16. Johan Kitsel, Tartu, piimakauplus.
17. Johannes Kivi, Tallinn, saapakauplus.
18. Niina Kirschbaum - Andrejeva, Tallinn, toiduainetekauplus.
19. Ado Kommussaar, Tartu, heeringa- kauplus.
20. Samuel Kottisse, Tartu, talurahva- kauplus.
21. Marie Kreil, Tartu, saapakauplus.
22. Karl Kriisa, Tartu, kellasepäri.
23. Juhana Kärner, Tartu, kiviraiumistöökoda.
24. Oskar Kühle, Tartu, õigusteaduslik, kirjatööde-, ostu-müügi- ja teadetebüroo.
25. Eduard Lauri, Tartu, toiduainete- ja piimakauplus.
26. Karl Leet, Elistvere v., segakauplus.
27. Anna Lipping, Tallinn, toiduainete- kauplus.
28. Mihail Loorents, Tallinn, pagariäri ja -tööstus.
29. Alide Lukk, Tartu, veini-, õlle- ja koloniaalkauplus.
30. Oskar Lätt, Tartu, piimaäri.
31. Emilie Lõhmus, Tartu, toiduainete- kauplus.
32. Aleksandra Malahova, Tallinn, toiduainetekauplus.
33. Gustav Mark, Tartu, rätsepäri.
34. Johannes Mark, Tartu, toiduainete- kauplus.
35. Viktor Matskin, Pärnu, mütsi- ja pesu- kauplus.
36. Martin Michelson, Alliku vald, mo- torjahuveski ja puutöökoda.
37. Jüri Murmann, Tartu, toiduainete- kauplus.
38. August Narusbek, Tartu, vanakraa- mikauplus.
39. Johan Niggul, Tartu, toiduainete- kauplus.
40. Peeter Prikker, Tartu, pruugitud asjade kauplus.
41. Helma Prost, Tartu, toiduainetekauplus.
42. Jaan Pürmann, Tallinn, toiduainete- kauplus.
43. Ferdinand Rebane, Tartu, toiduaine- tekauplus.
44. Elvine Rethal, Tallinn, toiduainete- kauplus.
45. Julje Roosa, Tartu, toiduainetekauplus.
46. Amalie Saukas, Tartu, toiduainete- ja piimakauplus.
47. Johannes-Eduard Saulepp, Tal- linn, õllekauplus.
48. Karl Schüts, Tartu, toiduainetekauplus.
49. Gustav Selli, Tartu, piimapood.
50. Voldemar Sinisoff, Tartu, põllutöö- riistade-, terase- ja rauakauplus.
51. Alide Steinberg, Tartu, toiduainete- kauplus.
52. Voldemar Thomson, Tallinn, seebi- tööstus.
53. Jaan Tilgor, Tartu, toiduainetekauplus.
54. Alide Tofri, Tartu, toiduainete- ja pii- makauplus.
55. Henriette Tomingas, Tartu, söögi- maja.
56. Johannes Tulmets, Tartu, toiduainete- kauplus.
57. Anette Uhlberg, Tallinn, kirjutusma- terjali- ja pudukauplus.
58. Anna Vachtmeister, Tallinn, toidu- ainete-kauplus.
59. Aleksandra Vinogradova-Sne- zinsky, Tallinn, tehnika- ja muusikariis- tadekauplus.
60. Aleksander Violar, Tartu, toiduaine- te- ja piimakauplus.

Registreeritud muudatused:

1. A.-S. Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabrik, Tallinn, prokuu- ra antud Mark van Jung'ile.

2. Försäkringsaktiebolaget Hansa, Tallinn, prokuura antud Georg Jaanson'ile (jun.).
3. A.-S. Eesti Vosvoriit, Tallinn, juhatuse valitud Hans Kukk, Jaan Kark ja Jaan Põdra; lahkunud juhatusest Märt Jantson, Juhan Kalm ja Jaan Ümarik.
4. Sinaida Kotova, Tartu, kondiitri- ja pagariäri, abielludes firma nimetus on „Sinaida Drosdov“.
5. A.-S. Loksa Tehased, Tallinn, juhatusest lahkunud Peter Stenbock ja Vladimir Vassiljev. Uusiks liikmeiks valitud Johannes Loor ja Reinhard Friedrich.
6. Michail Rosenfeldt, Kirbla vald, avalanud 5. juunil 1930. a. viinakaupluse (varem reg. talurahvakauplust peab edasi).
7. Tallinna Eesti Kirjastus-ühisus, Tallinn, surma läbi lahkunud juhatuse liige Artur Uibopuu.
2. Vilhelm Hallberg-Büchting, Tallinn, jalgrattad ja nende osad en-gros.
3. Salme Hanni-Anijärv, Tartu, toiduainetekauplus.
4. Peeter Jans, Tartu, toiduainetekauplus.
5. Juhan Kadakas, Kaarma-Suur v., segakauplus.
6. H. Karschenstein ja Ko., Tallinn, kohvritööstus.
7. Ernst Kommussar, Tartu, heeringakauplus.
8. Aleksander Kreil, Tartu, saapakaupluse.
9. Aleksander König, Tallinn, agentuur.
10. Herbert Lukk, Tartu, toiduainetekauplus.
11. Saara Matzkin, Pärnu, pesu- ja mütsikauplus.
12. Mihkel Mikk, Tallinn, toiduainetekauplus.
13. Elisabeth Puur, Tallinn, pudukauplus.
14. Aleksander Saarmann, Tartu, pudukauplus.
15. Minna Schüts, Tartu, toiduainetekauplus.
16. Johannes Veiderpass, Tallinn, toiduainetekauplus.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Eduard Arnover, Tallinn, toiduainetekauplus.

Eesti Speditsiooni A/S. end. KNIEP & WERNER

(asut. 1870. a.)

äriseis 31. detsembril 1929. a.

AKTIIVA.

PASSIVA.

Kassa jooksvad arved pankades	Kr.	8.736.70 s.
Välisraha	"	587.23 "
Vekslid	"	139.416.47 "
Protetidud vekslid	"	588.94 "
Elektervalgustuse sissesead	"	1.456.85 "
Elus ja eluta inventar	"	1.912.05 "
Vallasvara	"	12.688.94 "
Kinnisvara	"	203.000.— "
Väärtpaberid	"	1.965.— "
Deebitorid	"	495.541.05 "
Üleminevad summad	"	5.163.68 "
Kahtlased võlad	"	1.— "
		Kr. 871.053.41 s.

Põhikapital	Kr.	215.000.— s.
Tagavarakapital	"	4.000.— "
Eriline tagavarakapital	"	17.000.— "
Pensionikapital	"	3.147.— "
Kreeditorid	"	487.280.98 "
Hüpoteegid	"	100.000.— "
Kinnisvara kustutus	"	11.168.— "
Vallasvara kustutus	"	11.808.46 "
Üleminevad summad	"	11.588.94 "
1928. a. tulu ülekannet	"	743.29 "
		Kr. 861.546.67 s.
1929. a. tulu	"	9.506.74 "
		Kr. 871.053.41 s.

Kasu ja kahju arve.

VÄLJAMINEKUD:

SISSETULEKUD:

Ärikulud	Kr.	63.791.08 s.
Makstud protsendid	"	396.27 "
Amortisatsioonid	"	3.459.31 "
Lootuseta võlad	"	3.189.29 "
Kinnisvara I	"	2.504.84 "
1929. a. tulu	"	9.506.74 "
		Kr. 82.847.53 s.

Speditsioon, kinnisvara II, kursivahe	Kr.	82.847.53 s.
		Kr. 82.847.53 s.

Kasujaotus 14. juunil 1930. a. peetud järjekorralise akt-sionäride peakoosoleku otsusel:

1929. a. tulu	Kr.	9.506.74 s.
1928. a. tulu ettekanne	"	743.29 "

Kr. 10.250.03 s.

Tagavarakapitaliks	Kr.	500.— s.
Pensionikapitaliks	"	453.— "
Revisjonikomisjoni liikmete tasuks	"	400.— "
Dividendiks	"	8.600.— "
Ettekandeks 1930. a.	"	297.03 "

Kr. 10.250.03 s.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Äripidajatele teadmiseks.

Tallinna-Harju maksuamet kuulutab Tallinna, Nõmme ja Paldiski linnades, Harjumaa alevi ja valdades asuvate äride pidajatele, et 1930. a. puhaskasumaksu maksulehed 1930. a. vana-tele äridele on maksjatele saadetud:

1. Tallinna ja Nõmme linnade äridele 14. juunil s. a. posti kaudu.

2. Paldiski linna ja Harjumaa alevite ning valdade äridele 16. juunil s. a. — politsei kaudu kätteandmiseks.

Määratud maksude pärast vastulausetes esitamise viimseks tähtpäevaks on 15. juuli 1930. a.

Tasumise tähtajad on: $\frac{1}{2}$ osa 15. sept. 1930. a. ja $\frac{1}{2}$ osa 15. nov. 1930. a.

Tallinna-Harju maksuameti ärimaksukomitee esimees (allkiri).

Kaks uut laeva eesti lipu alla.

A.-S. „Tallinna Laeva Ühisus“ ja teised on ostnud Belgiast kaks suuremat laeva. Üks on „Borin age“, kandejõud 3400 tn., brutto 2214 reg.-tn., ehitatud 1908. a. Bremenis erispetsifikatsiooni järele. Laev on kõrgemas Saksa Lloyd'i klassis ja jääkindlustusega. Hea metsalaadija ca 1100 stand. ja „selftrimmer“-tüüpi. Laeva uueks nimeks on „Sulev“, kapteniks J. Valvur, meistriks — hra Peilberg. Teine laev „Reine Elisabeth“ on 4020 tn. kandejõuga, brutto 2450 reg.-tn., ehitatud 1902. a., väga hea spetsifikatsiooni järgi. Saksa Lloyd'i kõrgemas klassis, survey 1930. a. aprillis. Laadib metsa umb. 1250 stand. Suurte luukide ja 6 vintsiga. Vaatamata vanadusele olevat laev võrdlemisi väga heas seisukorras. Uus nimi „Piret“, kapteniks O. Laas, meistriks hra Tökke.

Laevade vastuvõtmist ja ostutehnilist läbiviimist korraldasid dir. O. Treilmann ja ins. E. Masik.

Selgituseks käesoleva aasta näituste ja näitusplatside kohta.

(Meile avaldamiseks saadetud.)

Kuna ajalehtedes on ilmunud mitte küllalt täpsed teated käesoleva aasta näituste kohta, siis teatame majandusringkondadele järgmist:

1. Tänavu sügisel mingit üldist kaubandus-tööstuse näitust või messi Tallinnas ei tule, vaid järgmine üldmess on alles aasta või paari pärast majandusringkondade keskasutise a.-s. „Näituse“ korraldamisel.

2. Vastavalt põllutööstusministeriumi loale korraldatakse 29. aug. — 1. sept. Tallinna Põllumeeste Seltsi poolt kohalik Harju maakonna põllutöönäitus, ilma et sel näitusel oleks midagi ühist ülemaalse või kaubandus-tööstuse või rahvusvahelise näitusega. Ülemaalseks on ainult võivõistlus.

3. Eeltoodud näituse platsi korraldamisest ei võta osa ükski kaubandus-tööstuse üldine organisatsioon, ei ka nende poolt loodud näituse korraldav keskselts. Kaubandus-tööstuslike näituste ja messide tarvis on viimase poolt nähtud ette püstitada Tallinnas näituste- ja spordihoone, mille teostamisele asutakse ligemal ajal.

4. Kaubandus-tööstuse näitust on käesoleva aasta sügisel Tallinnas oktoobri lõpul erinäitus „Raadio ja elektrimajandus“.

A.-S. „Näitus“.

A.-S. Eesti Lloyd'i 1929. a. aruanne.

Neil päevil pidas Kinnitus A.-S. Eesti Lloyd oma 11. korralise peakoosoleku, mil muuseas kinnitati 1929. a. aruanne seltsi 10. tegevusaasta kohta. Preemiade kogusumma ulatub Kr. 572.604.— peale, millises summas edasikindlustajale anti ära Kr. 244.478.—. Kahjutasu on makstud välja Kr. 247.948.—, missugusest summas edasikinnitajate poolt on tasutud Kr. 182.114.—.

Elukindlustuse osakonnas on kindlustussummad tõusnud Kr. 6.334.230.— peale ja näitavad seega Kr. 1.106.238.— suurust juurekasvu. Aasta jooksul on summajuhtumite ja tagasiosude eest makstud välja Kr. 48.776.—. Dividendi peale õigustatuile elukindlustuse osakonnas otsustati maksa välja dividendina Kr. 12.606.—. Nimetatud summa annab jaotamisel 11—30 prots. dividendi, kuna aktsionäride vahel jaotati Kr. 3.000.—, s. o. 15 prots.

Seltsil on läinud korda, nagu senigi, kõik trükitööde, inventari ja organiseerimise kulud kirjutada maha, mistõttu seltsi kasutada on puhtefektiivsed aktivad, ja selts on tõstnud oma tagavarad ühes oma põhikapitaliga, mis 31. detsembril 1928. a. tegid välja kokku Kr. 397.291.—, 31. detsembril 1929. a. Kr. 493.291.— peale. Oma kümneaastase tegevuse jooksul on selts üksi kahjutasudena maksnud välja Kr. 1.809.196.—.

Seltsil on, nagu juba teada, elu-, tule-, veo-, õnnetusjuhtumite, murdvarguste ja klaasikindlustuse osakonnad.

Juhatus koostub järgmisist härradest: K. Rasmussen, konsul R. Rank, konsul J. Puhk, kindral-major dr. A. Lossmann ja suurkaupmees A. Tofer.

Rahvusvahelise kaubanduskoja ülevaade praegusest majanduslikust seisukorrast.

Rahvusvahelise kaubanduskoja president M. Georges Theunis on hiljuti trükitis avaldanud ülevaate pealkirjaga: „Äritegevuse seisukord praegusel ajal“, milles käsitatakse praegusaja majanduslikke raskusi, mis seotud üldise toorainete hindade langusega, eriti põllumajanduses, kaevandustööstuses ja eriliste metallide alal. Ülevaade on koostatud kahekümne maa rahvuskomitee aruannete põhjal, mis sisaldavad majanduslikku statistikat ja üldist informatsiooni. Raamat annab praegusest majanduslikust olukorrast ülevaatliku pildi, millel tohiks olla suur praktiline väärtus kaubandusele, tööstusele ja rahandusele igas riigis.

Näitused ja messid.

Rahvusvaheline Kaubanduskoda teatab, et tema poolt ilmutatakse aasta keskel inglisis-, prantsus- ja saksakeeles näituste ning messide nimestik, mis sisaldab 663 näitust ja messi, millised korraldatakse 1930. a. II ja 1931. a. I poolel 52 riigis. Nimestik sisaldab tasusumma suuruste väljapanekute eest kergendustingimusi väljapanekute transporteerimisel ja andmeid väljapanekute näitusel käijate ning ostjate oodatava arvu kohta. Samuti on nimestikuga kaasas erilisel teated passide, viisade ja teiste tingimuste kohta, millised pakuvad huvi ka muudele reisijatele välismaal.

Tähenstatud nimestikku võib saada Rahvusvahelisest Kaubanduskojast aadressil: 38, Cours Albert ler, Paris (8-e).

Kaubanduslik vahetuskohus saksa seadustes.

Rahvusvaheline Kaubanduskoda on hiljuti avaldanud eribrošüüri kaubandusliku vahetuskohu kohta saksa seaduste järgi, milline brošüür sisaldab informatsiooni saksa vahetuskohu klauslite maksusest praktilisel alal, vahetuskohu käiku, formaliteete ja takse. Tingimused sundusliku arbitraaži kohta, samuti ka tsiviilkohtupidamise kord ühes arbitraaži käiguga on ära toodud brošüüri lisas. Brošüür on trükitud inglisis-, prantsus- ja saksakeeles, käsitades rea juhtumeid sak-

sa arbitraažist, mis vastavate seaduste kohaselt tehtud Prantsusmaal, Itaalias, Hollandis ja Helveetsias. Raamatus antud informatsioon on eriti väärtuslik vabrikantidele ning kaupmeestele, kes soovivad lahendada lahkarvamisi arbitraaži küsimis välismaalastega. Brošüüri võib saada Rahvusvahelisest Kaubanduskojast.

Raadio- ja elektrimajandusnäitus

korraldatakse sügisel oktoobrikuus. Võimalik, et näitus peetakse ühel ajal 4. üleriikliku naiskongressiga. Selleks on kavatsuses ühendada raadio- ja elektrimajandusnäitusega veel mingisugune kodumajandust käsitlev näitus, milles oleksid eriti toodud ette uuendused ja kergendused ning elektritarvitamine majapidamises. Loodetavasti äratavad need näitused ühendatult suurt tähelepanu ja leiavad laialdase osavõtu. Näituse kavatsus korraldada mitmes hoones, sest et kesklinna läheduses suuremad ruumid puuduvad.

Portugali võimud tunnustavad Eesti päritolutunnistusi.

Nagu meie Lissaboni konsul teatab, tunnustavad Portugali võimud Eesti majandusministeeriumi ja Kaubandus-tööstuskoja poolt väljaantud päritolutunnistusi. Kahjuks ei võimalda aga Portugalis maksvad seadused loobumist tunnistuste legaliseerimise nõudest isegi siis, kui need ka riiklike asutiste poolt on antud välja. Ka tulevikus tunnustavad sealsed tollivõimud vaid neid päritolutunnistusi, mis Portugali konsulite poolt vastavalt on legaliseeritud.

Avariide- ja dispašiseadus valmimas.

Kohtuministeeriumi juures töötav meriseaduste komisjon on töötanud välja avariide- ja dispašiseaduse eelnõu ja selle saatnud Kaubandus-tööstuskojale läbivaatamiseks. Lähemal ajal asutakse Kojas selle seaduseelnõu läbivaatamisele, mis sünnib Kojas vastavais sektsioones ja sadamaringi merikaubanduskomisjonis.

Rahvusvaheline kommunikatsiooni ja turismi näitus Poznanis 6. VII kuni 10. VIII 1930. a.

Peab ütlema, et huvi ülaltähendatud Poznanis ärapeetava näituse vastu välismaal iga päevaga kasvab. Eriti silmapaistev on suur osavõtt välismaa ametlike ringkondade poolt. Prant-

suse valitsus esineb 4 ministeeriumiga ja võtab enda alla 3000 m² pinna, Itaalia raudteede- ja välisministeerium vajavad 2000 m², Rumeenia riigi väljapanekud võtavad enda alla 1000 r.-m. pinna. Peale selle on järgmised valitsused oma osavõtust teatanud: Belgia avalikkude tööde ministeerium, Brüsseli välisministeerium, peale selle Viimi, Belgradi, Ateena ja Angoori resortministeeriumid. Igaüks neist vajab 500—1000 r.-m. pinna, mis tõendab, et välismaa avalikud tegurid tõsiselt suhtuvad sellesse näitusesse. Näitus annab ülevaate moodsaist liikumisvahendeist täiel kujul. Esikohal seisab siin võistlus raudtee ja autobuse vahel, siis raudtee ja laevaliikumise vahel. Peale selle tärgavad kõik küsimused, mis seisavad ühenduses õhusõiduga, nagu õhulaev ehk lennuk j. m. Nii siis, kel on huvi moodsate kommunikatsiooniküsimuste vastu, mingi juulikuus s. a. Poznani näitusele.

Soome:

Tekstiiltööstuse seisukord paraneb, tehased on saanud juba sel määral tellimisi, et on sunnitud töölisi võtma juure. Harilikult sel ajal (mai — juuli) on tekstiilturul äärmiselt vaikne, kuid tänavu on kaubanõudmine harilikult tunduvalt suurem. Arvatakse, et konjunktuuri paranemise peapõhjuseks on 1. jaanuarist tõstetud riidekaubatollid, mille tagajärjel välismaa võistlus jäi nõrgemaks. Et tollid alles nüüd pool aastat hiljem mõju on avaldanud, seda seletatakse asjaoluga, et kaupmeestel olid seni müümata suured tagavarad välismaa kaupu, mis nüüd on lõppemas. Osalt on mõjutanud turu paranemist ka vähe tõusnud rahva ostuvõime, kuna rahaturul seisukord palju lahedamaks on muutunud, ka hindu on mitme kaubasordi pealt alandatud. Omajagu mõju on avaldanud ka kodumaa saaduste propaganda. Rätseparki soovivad nüüd heameelega kodumaa riidet.

Kaubatagavarade statistika korraldamise asjus on Helsingi kaupmeeste ühing pöördunud Keskaubanduskoja poole märgukirjaga, kus nõutakse importkaupade statistilise arvestamise kindlamale alusele seadmist, et igal ajal oleks võimalik saada võimalikult täpseid andmeid importkaupade tagavaradest üldistes ladudes, varrant-, tolli- ja transiitladudes, vähemalt tähtsamate importkaupade suhtes. Olles selgusel tagavarade üle teaksid kaupmehed, kuidas otstarbekohasemalt toimida. Praegu avaldatakse Soomes iga kuu tollivalitsuse teated sisseveetud kaupade kohta kuu jooksul, kuid neist ei olevat palju kasu. Rootsis, Daanis, Saksas, Hollandis, U. S. A.-s jne. avaldatakse iga

kuu toodangu ja tagavarade teateid, mis äriühingondadele väga kasulikuks on osutunud. Peale kaupmeeste on neist teateist kasu ka rahaasutisile, kes nende põhjal võivad hoiatada oma kliente liig suurte sisseostude eest ja seega aegsasti ärisid terves suunas juhtida. Nende teadete põhjal on võimalik välja kalkuleerida, kui kauaks jätkub maas olevat kaubatagavara, samuti misugust kaupa esimeses järjekorras peab hankima. Kaupmeeste ühing peab tarviliseks, et kõik teated võimalikult värskest kaubanduslikes lehtedest avaldataks. Kaupmeeste ühing palub Keskaubanduskoda kiires korras astuda tarvilisi samme eelpoolnimetatud statistiliste andmete kogumise korraldamiseks.

Kalamarja import Eestist. M. a. detsembrikuus toodi Eestist Peipsi järvelt Soome siiakalamarja, mida hanti Myllypuro ja Kuusankoski kalakasvatuse asutis. Lähemal ajal lastakse siiapojad Soome järvedesse. Eestist toodud mari on osutunud väga heaks, ka vedu on hästi õnnestunud, nii et kalapogade surevus oli õige väike. K. a. kavatsesid mõned kalakasvatused jälle Eestist kalamarja tellida. Kui palju seda läheb tarvis, oleneb sellest, mis määral õnnestub kodumaal kalamarjasaak. Eesti kalamari on tunduvalt odavam kui Soome põhjapoolseist järvedest saadu. Mõned kalanduse eriteadlased hoiatavad aga Eestist siiamarja ostmast enne, kui pole tehtud kindlaks, kas Eesti siig Soome vetes sigineb.

Uus nisujahuveski asutusel. Seni puudus Soomes suurem veski nisujahvatamiseks. Vaasa veskis jahvatati ainult rukist. Nisujahu toodi välismaalt otse Kanadast või Hamburgist. Nüüd on S. O. K.'l (Soome E. T. K.) kavatsus Viipuri sadamasse suurem veski ehitada, peamiselt nisu jahvatamiseks, mis rahuldaks kogu Soome nisujahu tarvidust. Ehitustööd algavad k. a. suvel.

Rootsi:

Tööstus: Varemalt on kirjutatud, et 1929. aasta oli Rootsi tööstuses rekordaastaks. Kuid alles nüüd on Kommertskollegium jõudnud lõpetada üksikasjalise kokkuvõtte selles suhtes, millest selgub järgmist:

Võrreldes 1928. aastaga on 1929. a. toodang tõusnud:

Kuullaagreil	35%	võrra
Kaableil	28%	„
Laevatehaseil	15%	„
Jalgrattail	10%	„
Telefoniaparaatidel	3%	„

Tagasi läinud on toodang koorelahutajail ja nimelt 9% võrra.

Tselluloosi valmistati 1.875.000 tonni.

Paberiproduktsoon (pakkimis- ja ajalehepaber) tõusis 21—22% võrra ja muu paber 14—19%.

Tekstiilialal langes puuvillavabrikute toodang 3% võrra, džuu- ja linatööstuses oli märgata tõusu 7% võrra, kuna villatööstuse saavutus püsis eelmise aasta tasapinnal.

Tuletikkude toodang näitas tõusu 6% võrra.

Superfosfaadil on märgata väikest tagasiminekut.

Margariin tõusis 9% võrra.

Tsemendil oli 22% tõusu.

Neil arvudel on meie kohta vaid kaudne tähtsus. Me näeme, et oma maa puuvillavabrikute produktsoon on 3% tagasi läinud, meie väljavedu Rootsi samal ajal ja ajal aga ka tunduvalt tõusnud.

Teiselt poolt on oma maa paberisaadused tõusnud, meie aga veame siiski paberit (ajalehe) Rootsi.

Nii ei olene meie eksportvõimalused mitte välismaa produktsoonist üksi, vaid tihtipeale konjunktuurist, mida silmas tuleb pidada.

Põllumajanduse kaitseküsimus. Rootsi majanduselu alal keerlesid maikuu kestes peahuvid põllumajanduse kaitseküsimuse ümber ja kuu viimasel päeval andis rahvaesindus otsuse, mis oli tingitud enam poliitilisest, ja nimelt erakondlikest, kui riiklikest või rahvusmajanduslikest huvidest.

Nagu varemalt sellest korduvalt on kirjutatud, pidas Lindmani valitsus esimeseks ja kiirelt mõjuvaks abinõuks põllumajanduse seisukorra parandamiseks — viljatolle. Alles teises järjekorras arvestati sekkajahvatamise sunniga j. m. Kuid Riksdagi mõlemad kodjad kukutasid viljatollid läbi ja panid maksma vaid sekkajahvatamise seaduse. Vastu hääletasid muidugi sotsialistid

ja ka, nagu võis arvata, — vabameelsed, kelle programm sisaldab vabakaubandust ja vihkab proteksionismi, kuid kes ka „võib“ vahetevahel teisiti. Nii pandi vabameelsete juhi, Ekmani, eelmise valitsuse ajal, sügisel 1928, maksma restriktioonid elusloomade sisseveo asjus, mis meid ja teisi raskesti riivab.

16. mail avati Stokholmis 1930. aasta naitus, mis oli pühendatud Rootsi kodukultuurile ja arhitektuurile. Osa näitusest väärjub tingimata huvi ja ekskursantide hulk Eestist on väga arvukas.

Olgu Riksdagi motiivid missugused tahes: Rootsi põllumajandus on jäänud sedakorda mõjuka kaitseta.

Daani:

Väga elavalt käsitati Daanis viimasel ajal puht-majandusliku iseloomuga küsimusi. Peaminister Stauningi poolt avaldati eelmisel suvel ametisse määratud turgude komisjoni raport nr. 2, mis käsitab daani karjasaadusile turgude võitmise ning nende saaduste väljaveo tõstmise võimalusi. Kuigi nimetatud komisjoni poolt väljatöötatud kava midagi täiesti uut ei paku, võeti see siiski üldise rahuldustundega vastu. Ning peab tähendama, et tehtud tööd tagajärjerkaks tuleb lugeda just seepärast, et see laiemad ringid kaasa on kiskunud ja pannud neid elavamalt mõtlema, võrdlema, otsima uusi võimalusi. Nüüd püütakse meeolelu alal hoida ja rõhutatakse, et kava tuleb teostada, vähemalt osaliselt, enne kui teised riigid seda kasutades Daanist jõuavad ette. Kõneldakse palju vajadusest karjasaaduste väärtust tõsta. Tähendatakse, et selleks ei jatku senistest katsejaamadest ja et võimalikult peatselt tuleb luua meiereiteaduslik instituut, kuhu tuleks koondata parimad jõud, keda raha eest võib saada. Daani või ei vastavat inglise puhtusnõudeile, eriti lapsepiim. Tuletatakse meele, et Cork'is, Iiri maal, juba on loodud meiereiteaduslik instituut ja et iirlased juba lähemas tulevikus muutuvad väga tõsiseks võistlejaks.

Tolliteateid.

1.

Kiir-kaubasaadetiste tollimisest.

Rahvusvaheliste Magamisvagunite Seltsi vagunites reisibüroo kaudu saadetavaid kiir-kaubasaadetisi lubatakse tollida Tallinna raudteejaamas ühisel alusel postisaadetistega ja kui need

saadetised otse lepinguosalisest riigest tulevad, siis tuleb neid lugeda ühetaolisiks postisaadetistega ka sisseveo üld- ja minimaaltollitariifide käsitlemise määruse käsitamisel.

Alus: Majandusministri resolutsioonid 4. VI 1925. a. ja 2. VI 1930. a.

2.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

I. A. Sisseveotariifis.

Mänguasjade rauast osad — mis R. T. nr. 102 — 28. a. avaldatud määruse nr. 6848-M põhjal Saksamaale ületootamiseks välja on veetud — tagasitoomisel minimaal-lepingutollitariifi § 215 p. 3 alla kuuluvaks, võttes arvesse R. T. nr. 102—28. a. määruse nr. 6848-M § 5, mille põhjal välismaal ületootatud Eesti kaubad lastakse läbi selle tollitariifiga, mis on maksev maa kohta, kus kaubad on üle töötatud (T. K. otsus nr. 3797 — 30. V 1930. a.).

Tollisead. § 285 seletamine.

Tollikomitee seletas, et kauba uuesti riigi omanduseks langemise all tuleb mõista kauba riigi käsutusse langemist, nagu t. s. III C p. 3 on ette nähtud.

Kauba uuesti oksjonile määramine sünnib tolliseadustikus ettenähtud korras, nagu riigikäsutuses olevate kaupade juures (t. s. III osa D

p. 3). Müümise algmaäraks tuleb võtta eelmise oksjoni hind (T. K. otsus nr. 3803/3782 — 30. V 1930. a.).

Piiritust sisaldavate marja- ja puuviljaessentside läbilaskmisest.

Tollitariif § 27 märkuse järele lastakse läbi piiritust sisaldavad marja- ja puuviljaessentsid ja -õlid ainult rahaministeeriumi loaga. Nende lubade väljaandmine on rahaministeeriumi poolt pandud aktsiisivalitsuse (resp. maksudevalitsuse) peale. Senise korra järele andis marja- ja puuviljaessentside ja -õlide sisseveoks loa aktsiisivalitsus (nüüd maksudevalitsus) vaatamata sellele, kas need piiritust sisaldasid või mitte. Seepärast teen tolliametitele kohuseks sissetoodavate marja- ja puuviljaessentside ja -õlide revideerimise ajal jõuda selgusele, kas eelpool loeteldud ained piiritust sisaldavad või mitte, ja vastavad andmed revideerimisakti sisse kanda.

Välismaalt sissetoodavad alkoholivabad marja- ja puuviljaessentsid ja -õlid tulevad kauba-saajale tolliametist iseäralise loata välja anda, kuna piiritust sisaldavate marja- ja puuviljaes-

Kinnitus-aktsia-selts „EESTI LLOYD“.

BILANSI ARVE

AKTIVA.

31. DETSEMBRIKS 1929.

PASSIVA.

Pangad ja kassa	113.045 56
Väärtpaberid	305.370.12
Vekslid	23.858.11
Edasikinnitajad	9.311.10
M/kindlustused (depots) teistel seltsidel	33.032.83
Agendid	42.424 35
Laenud — elukinnit.	66.877.22
Aeglastatud preemiad — elukinnit.	153.507.81

Täiesti sissemakstud aktsiakapital	20.000.—
Edasikinnitajad	46.735.67
Teiste seltside kindlustus (depots) meie juures	181.686.89
Agendid	272.75
Preemiate reserv omal arvel — tulekinnit.	52.200.—
„ „ „ „ — veokinnit.	1.000.—
„ „ „ „ — õnnetusjuhtumite kinnitus	2.000.—
Preem. reserv — elukinnit.	386.948.98
— Edasikinnit. osa	128.861.15
Preem ülekanne — elukinnit.	134.432.78
— Edasikinnit. osa	36.789.82
Kahjude reserv omal arvel — tulekinnit	97.612.96
„ „ „ „ — veokinnit.	16.000.—
„ „ „ „ — õnnetusj. k.	2.000.—
„ „ „ „ — õnnetusj. k.	13.000.—
Kursivahe tagavarafond	359.72
Tagavarakapital	20.000.—
Käsitamtsfond	11.000.—
Käsirahad — elukinnit.	3.612,39
Dividendifond kinnitusvõtjat. — elukinnit.	18.494.—
Väljavõtmata dividend.	117.50
Puhaskasu.	3.217.39

Kr. 747.427.10

Kr. 747.427.10

sentside ja -õlide sisseveoks endiselt tarviline on maksudevalitsuse (end. aktsiisivalitsuse) luba.

Samas korras tuleb toimida ka marja- ja puuviljaessentside ja -õlide sisseveo korral postpakkide näol.

*

Avaldatakse teadmiseks, et Prantsusmaal 4. VIII 1929. a. seaduse alusel kõik „Cognac'i“ ja „Armagnac'i“ saadetised varustatakse kollakas-kuldsele paberil kirjutatud tunnistusega, milles on tähendatud, et saadeti on tõepoolest õige „Cognac“ ja „Armagnac“.

Õiendus: Välisministeeriumi poliit. osak. kiri 7. VI s. a. nr. 125/K.

Postpakkide revideerimisest.

Täienduseks tollidirektori ringkirjadele nr. 56 — 27./28. a. ja nr. 153 — 29./30. a. teatatakse,

et riigi ärimaksu seaduse § 492 juure kuuluvate instruksioonide § 44 D kohaselt välismaalt saabuvate postpakkide kohta andmete saatmisel tuleb talitada järgmiselt:

Postpakkide revideerimise aktid tulevad üle anda postkontorile 3-es eksemplaris (duplikaat, maksuametile määratud duplikaat ja tollikviitung). Paki väljastamise puhul märgib postkontor maksuametile määratud eksemplarile saadetise tõelise saaja nime ja aadressi juhul, kui vastuvõtja ei ole isik või firma, kellele saadeti oli adresseeritud. Maksuametile määratud rev. akti eksemplari saadavad postkontorid välispakkide postkontori kaudu Tallinna peatolliametile; viimasel tuleb neid kohe edasi saata Tallinna-Harju maksuametile.

Õiendus: Posti-telegr.-telefoni valitsuse kiri 6. VI s. a. nr. R/362.

Toiduainete turg.

London.

27. VI. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		
Northern Manitoba	£	36/7 ¹ / ₂
Hard Winter	”	33/—
Rosario Santa	”	34/—
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		
Manitoba	”	28/3
Austraalia	”	26/9
Kansas	”	28/9
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		
370 Ingl. naela.	”	18/—
California, kaal — 424 Ingl. naela	”	31/6
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		
La Plata	”	11/—
Canada Nr. 2	”	—
Donau	”	12/6

21. VI. Linad, cif.

Riga Livonian Z. K.	”	58.—
Pärnu H. D.	”	52.—
Slanetz U/A Medium	”	60.—
Bacon, kaal 112 Ingl. n.		
Iiri	sh.	109.—114.—
Daani	”	99.—104.—
Kanada	”	102.—
Hollandi	”	86.—98.—
Munad, kaal — 120 Ingl. naela		
Inglise	”	12.0—16.0
Daani	”	10.0—12.3
21. VI. Või,		
Austraalia	”	—
Uus-Merimaa	”	—
Daani	”	—
Läti	”	—
” soolatud	”	—
Eesti	”	—
” soolatud	”	—
Siberi	”	—

KOHVIK

Viini kondiitri- ja pagariäri

Johannes Toom

Rataskaevu tän. Nr. 6

(Hotel du Nord'i vastas)

Alati saadaval
värskeid ja maitsevaid
kondiitri- ja pagari-
saadusi

Hinnad mõõdukad.

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	14. VI	16. VI	17. VI	18. VI	19. VI	20. VI	21. VI	23. VI	24. VI	25. VI	26. VI
Frank . . .	123.82	123.81	123.81	123.80	123.77	123.77	123.78	123.77	123.78	123.78	123.77
Dollar . . .	4 8587	4.8581	4.8580	4.8579	4.8578	4.8.99	4.8586	4.8592	4.8598	4.8602	4.8606
Rootsi kroon	18.096	18.092	18.097	18.09	18.091	18.09	18.09	18.09	18.09	18.09	18.09
Daani kroon	18.158	18.157	18.158	18.156	18.157	18.157	18.157	18.157	18.158	18.157	18.16
Norra kroon	18.155	18.153	18.153	18.151	18.15	18.156	18.15	18.15	18.15	18.15	18.15
Saksa mark .	20.365	20.363	20.364	20.364	20.367	20.371	20.371	20.374	20.386	20.383	20.391
Soome mark	193.—	193.—	193.—	192.95	192.95	193.02	193.02	192.99	192.97	192.97	193.15
Floriin . . .	12 0834	12.0821	12.0825	12.0856	12.0853	12.0931	12.0921	12.0931	12.0928	12.0925	12.0918
Liira . . .	92.76	92.76	92.75	92.77	92.75	92.76	92.76	92.76	92.76	92.76	92.76
Helveetsia fr.	25.096	25.075	25.09	25.086	25.091	25.09	25.088	25.073	25.074	25.073	25.075
Čehhosl. kr..	163.80	163.82	163.80	163.82	163.82	163.85	163.85	163.82	163.81	163.75	163.77
Belgia frank	34.832	34.832	34.832	34.832	34.828	34.827	34.825	34.82	34.82	34.82	34.823
Sillingid . .	34.50	34.50	34.51	34.51	34.50	34.51	34.50	34.50	34.50	34.50	34.51
Pengo . . .	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.77	27.76	27.77	27.77
Latt . . .	25.22	25.22	25.21	25.21	25.20	25.22	25.23	25.24	25.22	25.22	25.22
Litt . . .	48.75	48.75	48.75	48.62	48.50	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Červ. . . .	9.44	9.44	9.441	9.441	9.441	9.441	9.44	9.44	9.44	9.44	9.44
Eesti kroon .	18.24	18.24	18.24	18.23	18.24	18.24	18.24	18.22	18.24	18.24	18.24
Höbe p/unts	15 ⁷ / ₈	15 ¹¹ / ₁₆	15 ¹³ / ₁₆	15 ¹¹ / ₁₆	15 ¹⁵ / ₁₆	15 ¹³ / ₁₆	15 ¹ / ₂	15 ³ / ₈	15 ⁷ / ₁₆	15 ⁹ / ₁₆	15 ¹ / ₂
Plaat. p/unts											
Kuld p/u. .							84/11 ³ / ₁				

	B E R L I I N										
	14. VI	16. VI	17. VI	18. VI	19. VI	20. VI	21. VI	23. VI	24. VI	25. VI	26. VI
Naelsterling .	20.365	20.362	20.362	20.366	20.367	20.37	20.369	20.37	20.387	20.384	20.39
Frank . . .	16.45	16.45	16.45	16.445	16.45	16.455	16.455	16.46	16.47	16.465	16.475
Dollar . . .	4.191	4.1915	4.1915	4.192	4.1925	4.1915	4.1925	4.193	4.196	4.194	4.1955
Rootsi kroon	112.52	112.56	112.55	112.55	112.54	112.61	112.57	112.58	112.71	112.67	112.70
Daani kroon	112.15	112.17	112.16	112.16	112.16	112.18	112.19	112.21	112.31	112.29	112.31
Norra kroon	112.15	112.14	112.15	112.15	112.18	112.20	112.19	112.21	112.30	112.28	112.32
Soome mark	10.55	10.552	10.551	10.55	10.55	10.55	10.55	10.554	10.562	10.56	10.561
Floriin . . .	168.51	168.55	168.57	168.53	168.50	168.47	168.46	168.45	168.60	168.55	168.65
Liira . . .	21.955	21.96	21.945	21.955	21.955	21.965	21.965	21.96	21.99	21.98	21.99
Helveetsia fr.	81.20	81.—	81.175	81.155	81.15	81.16	81.18	81.21	81.305	81.30	81.31
Čehhosl. kr..											
Belgia frank	58.455	58.45	58.45	58.45	58.455	58.465	58.48	58.48	58.53	58.525	58.535

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

Jahud: nisu, pehme, Ameerika	Kroonid.	„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.	Kroonid.
ja Inglise 100 kg.	43.00 - 45.50	Püülijahu:	
„ sõre, Ameerika		Rukkipüül patent (à 50 kg.)	100 kg. 23.50
ja Inglise	43.00—45.50	harilik	—
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski		„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„ 42.50
Jahu: rukki	„ 9.60—10.50	„Kalev“	„ 40.00
rukkipüül	„ 18.00—18.60	„Taara“	„ 39.00
nisu, pehme: ---		„Kungla“	„ 35.50
sõre	„ 31.00—45.20	„Sampo“	„ 33.50

Lubjalämmastik	100 kg.	—
Fosforiit Eesti 25—27%	"	—
Leenasalpeeter 26%	"	—
Nitrofoska	"	—
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg.	tünn	8.90
Kriit, toores	100 kg.	5.—
" pestud	"	6.00—7.00
Kivitorv	"	12.50
Puutõrv	"	22.—
Lubi	"	2.65—3.05
Kips, tükkides, franko vagun		
" Irboska 1000 kg.	"	15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, I s. Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.		51.00—52.00
Silikaat I s., fr. vabrik	"	45.—
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	"	130.—
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	2.70—3.60
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I srt.	"	3.75
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II srt.	"	2.65

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest
Ingl. pensi (d) loko 23. VI 7.57, juuli 7.01, okt. 6.83,
jaan, 6.88 24. VI Ingl. pensi (d) loko 7.64, juuli
7.05, okt. 6.87, jaan. 6.91.

Tall peekonsigade nädalahinnad 22.—28. VI. 1930. a.

Peekonsigade tapakaalud I sort	II sort	III sort
60—72 kg	1,03	0,99
55—59,5 "		0,94
72,5—75 "	0,99	0,96
50—54,5 "		0,91
75,5—80 "	0,96	0,94

Lina Prahid:

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	22/6
" — Ghent	1016 kg.	"	23/—
" — Dundee	"	"	32/—
" — Belfast	"	"	47/6

Puumaterjalid Standard

Tallinn — London	"	sh	38/—
" — Hull	"	"	42/—
" — Manchester	"	"	47/6
" — Grangemouth	"	"	35/—
" — Belfast	"	"	57/6
" — Dundee	"	"	35/—
" — Antwerpen	"	"	37/6
" — Ghent	"	"	35/—
" — Rotterdam	"	Hfl.	19/—
" — Amsterdam	"	"	21/—

Segakaup

Tallinn — Stettiin	1000 kg.	sh	18—25/—
" — London	1016 kg.	"	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	Rkr.	10—30—
" — Stettiin	või tünn	sh	1/6—
" — London	"	"	3/—

Tallinna börsi kursisedel.

		20. VI.	21. VI.	23. VI.	25. VI.	26. VI.	27. VI.
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.7525	3.7515	3.7520	3.7510	3.7510	3.7505
	M.	3.7625	3.7615	3.7620	3.7610	3.7610	3.7605
1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23
	M.	18.28	18.28	18.28	18.28	18.28	18.28
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	89.50	89.50	89.50	89.45	89.45	89.40
	M.	90.10	90.10	90.10	90.05	90.05	90.—
Berliin 100 S. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.44	9.44	9.44	9.44	9.44	9.43
	M.	9.49	9.49	9.49	9.49	9.49	9.48
Helsingi 100 Soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.75	100.80	100.75	100.75	100.80	100.75
	M.	101.35	101.40	101.35	101.35	101.40	101.—
Stokholm 100 Rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.40	100.40	100.45	100.40	100.40	100.40
	M.	101.—	101.—	100.05	101.—	101.—	101.—
Kopenh. 100 Daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	100.45	100.40	100.50	100.45	100.45	100.45
	M.	101.05	101.—	101.10	101.05	101.05	101.05
Oslo 100 Norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.75	14.75	14.75	14.75	14.75	14.75
	M.	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—
Pariis 100 Prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.85	150.75	150.75	150.75	150.75	150.75
	M.	151.65	151.55	151.55	151.55	151.55	151.55
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.25	72.25	72.25	72.25	72.25	72.25
	M.	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75
Riig 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.65	72.65	72.65	72.70	72.70	72.70
	M.	73.25	73.25	73.25	73.30	73.30	73.30
Zürich 100 Helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.35	52.35	52.35	52.35	52.35	52.35
	M.	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65
	M.	20.05	20.05	20.05	20.05	20.05	20.05
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.15	11.15	11.15	11.15	11.15	11.15
	M.	11.35	11.35	11.35	11.35	11.35	11.35
Praha 100 Čehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85	52.85
	M.	53.45	53.45	53.45	53.45	53.45	53.45
Viin 100 Austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.65	65.65	65.65	65.65	65.65	65.65
	M.	66.35	66.35	66.35	66.35	66.35	66.35
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.80	41.80	41.80	41.80	41.80	41.80
	M.	43.—	43.—	43.—	43.—	43.—	43.—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.05	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.65	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	193.—	193.—	193.—	193.—	193.—	193.—
	M.	194.50	194.50	194.50	194.50	194.50	194.50
Moskva 100 rubla (čekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.90	72.90	72.90	72.90	72.90	72.90
	M.	73.50	73.50	73.50	73.50	73.50	73.50
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—

NÕUANDE-BÜROO

maksustamisküsimusi — äri-, tulu- ja tempelmaks —

on avatud 15. maist s. a. Kaubandus-tööstuskoja juures.
Büroo töötab vann. adv. M. PUNGA juhatusel. Büroos
on tegevad end. majandusmin. käsutusametnik ja end.
maksuinspektori abi hr. E. ROSS ja Kaubandus-tööstuskoja
nõunik hra R. BERENDSEN.

Büroo on avatud äripäevadel — peale laupäevade — kella 5-6 õhtul.

Nõuandmine hinnata.

OSCAR STUDE

RAUDTEE AMETLIK SPEDITSIOON.

Tallinn, S. Brookusmägi 14. Tel. 7-05.

Pärnu, Pühavaimu tä. 8. Tel. 2-31.

Tartu, Jaani tä. 24. Tel. 8-15.

Valk, Maleva tä. 1. Tel. 1-39.

Narva, Kiriku tä. 22. Tel. 2-70.

Viljandi, Suurturg 9. Tel. 1-04.

Võru, Kreuzwaldi 57. Tel. 1-11.

Põltsamaa, Lossi 15. Tel. 32.

Igasuguste raudtee-saadete kojutoimetamine igast Eesti raudteejaamast eelpoolnimetatud linnades, ja ümberpöörduvalt. Saajatel koduni äratoomine ja veodokumentide muretsimine. Järeilmaksude inkasso raudteevalitsuse vastutusel. — Pöörduda kirjalikult või telefoniteel mainitud aadressidel või jaama-ülemate poole.